

Labā ziņa

Volejbola fani, sarosieties!

Balvos ienāk lielais volejbols, jo jau 12. novembrī pulksten 14 Balvu pamatskolas sporta zālē notiks Latvijas čempionāta 1. līgas spēle. Laukumos tiksies un par uzvaru cīnīsies volejbola klubs "Balvi" un volejbola klubs "LSPA" no Rīgas. Šogad čempionātā spēlēs 9 komandas.

Slikta ziņa

Spekulācijas ar valodu

5. novembrī TV3 ziņu raidījuma sižetā tika izteikta iespējamā latgaliešu valodas tiesību aizstāvju saistība ar biedrības "Dzimtā valoda" iniciatīvu, vācot parakstus krievu valodas atbalstam. Biedrības "Latgolys Saeima" valdes priekšsēdētāja vietnieks Andris Slišāns uzskata, ka arī citviet Latvijas plašsaziņas līdzekļos nereti izskan nepamatoti minējumi, ka latgaliešu valodas (juridiski – latviešu valodas paveida) jautājuma sakārtošana kaut kādā veidā varētu palīdzēt svešvalodu, tai skaitā arī krievu valodas, pašreizējo tiesību paplašināšanai: "Biedrība "Latgolys Saeima" aicina izbeigt šādas spekulācijas, kas neveicina latviešu savstarpējo sapratni un tikai rada lieku šķeltniecību starp Latgales un pārējās Latvijas latviešiem."

Interesanta ziņa

Pārbaudīs sirēnas

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests informē, ka 10. novembrī pulksten 10 uz trīs minūtēm tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas ar mērķi pārbaudīt to gatavību. Atgādinām, ka trauksmes sirēnas paredzētas iedzīvotāju brīdināšanai par ārkārtējām situācijām, notikušām dabas vai tehnogēnām katastrofām, vai to draudiem.

Nepalaid garām

Seminārs lauksaimniekiem

16. novembrī pulksten 11 Brīvības ielā 46a, Balvos, Lauku atbalsta dienesta Ziemeļaustrumu reģionālā lauksaimniecības pārvalde aicina uz semināru par aktuāliem jautājumiem: atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai, atbalsts jauniem lauksaimniekiem un lauku saimniecību modernizācija.

Foto - M. Sprudzāne

Savējie. Terēzijas meita Ginta zosis uzlūko ar bijību. Ir gadījies, ka tās pamanās iekniebt. Taču tāpat viņa novērojusi, cik tās ir gudras. Zosim ir savi pāri, un tās ļoti pārdzīvo, ja pēkšņi vairs nav draudzenes. Tās gudri un varonīgi sargā arī savus bērnus, bet desmitgadīgais zostēviņš rudenī nojauš ganāmpulka samazināšanās tuvumu. Kad tas notiek, viņš pāris nedēļas staigā, it kā ierāvis sevi, bēdīgs un gurdens.

Pēc Mārtiņiem – ziemai durvis vaļā

Šovakar ir Mārtiņa vakars, rīt - 10. novembrī - pati Mārtiņdiena. Tradīcijas māca, ka šonedēļ jāpušķo māja un jāklāj galds.

Laika gaitā nenoveco ieradums, ko mācījušas gadskārtu ieražas, proti – svinamās dienas saistīt ar zemkopju darbu secību. Arī Mārtiņdiena māca, ka ar to noslēdzas garš un smags posms, kas sākās ar rudens pļauju un turpinājās, līdz apdarīja visus rudens darbus, kamēr zeme nav aizgājusi ziemas mierā. Ļaudis zināja: līdz Mārtiņiem jāpabeidz rudens aršana un kuļšana, pēc tam beidzas arī pieguļas un ganu laiks.

Viļakas novada Kazukalnā vērojama darbīga lauku ainava. Pagalmā uzrok puķu dobes, kāds velk elektrību, kūtsturvis arī vaļā, un kaut kur pāri ceļam sasauca zosis. Terēzija Sergejeva iespēj strādāt gan maizes darbu, gan vadīt palielu saimniecību. Viņa atzīst, ka citādi izdzīvot nav iespējams. Daudzi brīnās par šī gada rudeni. Terēzija labi atceras, ka līdzīgs laiks bijis pirms gadiem divdesmit. Tolaik pasaulē bija ieradusies viņas mazā meitiņa, mājup pārbrauca 4. decembrī, un

kaimiņiem ārā govis ganījās.

Mārtiņdienu šajās mājās gan nesvin un arī pašaudzētās zosis, izrādās, galda mielastam negatavo. Terēzijas uzskats, lai to dara draugi vai paziņas, bet ne sētā, kur putni izauguši no dzeltenpūkainiem cālēniem. Saimniece ar rūgtumu atceras kādu nesenu rītu, kad zosis, suņa sabaidītas, izskrējušas uz ceļa, un kāda strādnieku mašina garām braukusi tik strauji, ka divas zosis uzreiz pagalam. Šoferis tā arī nepieturējās.

Mārtiņos vajag vērot dabu. Mūsupusē pazīstamais laika zīmju tulko-tājs Vilis Bukšs saka, ka tradicionālie ticējumi, piemēram, ja zosis slidinās pa ledu, tad Ziemassvētkos tās bradās pa dubļiem, piepildās 7 gadījumos no 10. Bet ir teiciens: lai Mārtiņdiena ticējumi piepildītos, jāveic 5 izdarības. Viriešiem jāiet čigānos (budējos), jānokauj gailis (Mārtiņzoss), Mārtiņdiena rītā uz galda jābūt asinsdesai, bet vakarā jāēd ar skābiem kāpostiem pildīta zoss un vēl jānodejo rituāla deja. Kurš to visu izdara, godam dzīvojis Mārtiņnedēļu!

M. Sprudzāne

Nākamajā
Padugunī

● Tulko un skaidro
Vai piepildās sapņi?

● No dzirdētā seminārā
Mājražošana palīdz nopelnīt

Kas
turpmāk
strādās
šajā
kabinētā?

7. lpp.

Atpūšas un
vēro darbu
Anglijas
skolās.

11. lpp.

Vārds žurnālistam

Tuvojas valsts svētki, un tādās reizēs ierasts aizdomāties par patriotismu. Sev uzdošu jautājumu: kur un kā tas izpaužas, un vai šodien maz nepieciešams? Nesen dzirdēju piesaucam vārdu 'varonība'. Tas bija sirsnīgā un skaistā zelta pāru godināšanas pasākumā Viļakas novadā. Patiešām – vai nodzīvot kopā 50 gadus, turklāt nepazaudējot dzīves vilinājumu likločos vienam otru, nav varonība? Žēl tikai, ka šiem cilvēkiem labākie gadi un spēks jau aiz muguras.

Šonedēļ runā par nesen klajā laisto grāmatu "Cits ķēķis. Zem likumīgā jumta". Tās līdzautora Lato Lapsas vārdu sabiedrība gan uzņem dalīti. Taču izdevumā atspoguļotās liecības, fakti, vārdi tomēr iedevs uzticamību. Un tad jājautā: kādā valstī gan mēs dzīvojam un kas Latvijā vispār notiek? Līdzautors saka, ka te valda policejiski bandītiska valsts. Konkrētāk - vieni iespundē, otrie sankcionē, trešie apcietina. Sarunā Lato Lapsa paskaidro: "Bandā ir vajadzīgs bandas kodols. Vajag dažus savus izmeklētājus un tos, kas ir viņu vietējais jumts un vajadzības reizē piesedz. Vajadzīgi savi prokurori, kas sankcionē to, kas izdomāts. Un vajadzīgi savi tiesneši, kas to visu tiesiski noformē." Skarbi. Sāku aizdomāties, vai arī mūspusē noklausās sarunas un uzzina elektroniskā pasta saturu?!

Maruta Sprudzāne

Latvijā

Pašvaldības piekāpjas. Diskusijas starp valdību un pašvaldībām par budžeta veidošanu pirmdien noslēdzās ar kompromisu. Piekāpties nācās abām pusēm, lai gan vēl nav zināms, vai pašvaldības varēs priecāties. Ministru prezidents Valdis Dombrovskis brīdina, ka starptautiskajiem aizdevējiem var rasties iebildumi.

Nopelna gandrīz 120 tūkstošus. Bijušais Latvijas lidsabiedrības "airBaltic" prezidents Bertolts Fliks šogad šajā amatā nopelnījis 119,7 tūkstošus latu, - liecina Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtā valsts amatpersonas deklarācija.

Papildus Fliks no "airBaltic" saņēmis 11,1 tūkst. latu kompensāciju un 7,5 tūkst. latu apdrošināšanas atlīdzību. Tāpat viņš saņēmis 1,8 tūkst. latu algu kompānijā "Baltic Airlines". No bijušā "airBaltic" vadītāja deklarācijas izriet, ka viņš šogad nav veicis nevienu darījumu, kas pārsniegtu 20 minimālās mēnešalgas.

Kontrolpakete saistībā ar Šķeles ģimeni. Neilgi pirms trešā lielākā Latvijas piena pārstrādes uzņēmuma a/s "Valmieras piens" pārdošanas par tā meitasuzņēmuma SIA "Rūjienas saldējums" kontrolpaketes īpašnieku kļuvusi ar ekspremjera Andra Šķeles ģimeni saistītā SIA "INPO 19".

"Lursoft" dati liecina, ka 21.septembrī reģistrētā "INPO 19" par 51% "Rūjienas saldējuma" īpašnieku kļuva jau nedēļu pēc tās reģistrēšanas. Līdz "INPO 19" ienākšanai uzņēmumā šāds kapitāldaļu apjoms piederēja a/s "Valmieras piens".

Šaudās policijas iecirkņi. Tukumā policijas iecirkņa telpās aizvadītajā piektdienā viens policijas patruļdienesta darbinieks sašāvis otru, ievainojot rokā un sānā. Šo informāciju apstiprinājis Valsts policijas (VP) Zemgales reģiona pārvaldes (ZRP) priekšnieks Haralds Laidiņš. Taču viņš kategoriski noliedz versiju par konfliktu starp abiem policistiem. Preses iegūtā informācija liecina, - lai neradītu lieku rezonansi, izlemts incidentu pasniegt kā neuzmanīgu rīkošanos ar ieroci.

Kampanveidīgi izmaksā naudas balvas. Iekšlietu ministrija (IEM) oktobrī kampanveidīgi izmaksājusi naudas balvas ministrijas darbiniekiem un speciālas piemaksas lielāko padoto struktūrvienību vadītājiem. Tās izmaksātas 124 ministrijas nodarbinātājiem, pamatojoties uz atlīdzības likumu. Attiecīgā norma paredz naudas balvu izmaksu sakarā ar darbiniekam, valstij vai pašvaldībai svarīgu notikumu, ņemot vērā konkrētās amatpersonas ieguldījumu. Kādi konkrēti notikumi un ieguldījumi ir šīs finansiālās atzinības izteikšanai, Iekšlietu ministrija nepaskaidro.

(No ziņu portāla DELFI un laikraksta "Neatkarīgā")

Baltinavas novadā

Atjauno Brīvības cīnītāja kapu

Sagaidot Lāčplēša dienu un Latvijas Republikas dibināšanas gadadienu, Baltinavas novada Baltinavā Gubas kapos atjaunota kritušā Brīvības cīnītāja kapa vieta.

Idejas autore par kritušā Brīvības cīnītāja Voldemāra Mīlberga kapa vietas atjaunošanu bija Baltinavas vidusskolas vēstures skolotāja Inta Ludzborža, bet to realizēja novada Attīstības nodaļas vadītāja Sarmīte Tabore un novada sieviešu biedrības "Vaivariņi" priekšsēdētāja Marija Bordāne. Bija arī pēdējais laiks to darīt! Brīvības cīnītāja kapa vietu bija skāris nepielūdzams laika ritējums, - kopš Brīvības cīņām pagājuši tik daudzi gadi! Taču tauta, laikam ritot, nedrīkst aizmirst savas valsts vēsturi, ne to, kā tā izcīnīta, dibināta un aizstāvēta. Un viens no šo cīņu varoņiem ir Voldemārs Mīlbergs, kurš, ievainots kaujā, mira dienu pirms savas dzimšanas dienas. Arī viņš bija dēls kādai mātei un tēvam, un tas nekas, ka tagadējai paaudzei tas šķiet ļoti sen - gandrīz pirms simts gadiem.

Voldemārs Mīlbergs dzimis 1896.gada 25.februārī Litenes pagastā. Brīvības cīņu laikā jau 1919.gadā viņš iesaistās pretošanās cīņās pret padomju varu, bet 1920.gada sākumā Latgales partizānu pulka sastāvā piedalījās Latgales atbrīvošanā.

Vēsturniece Inta Ludzborža stāsta: "Niknas kaujas ar Sarkano armiju notika arī pie Baltinavas - 1919.gada 28.oktobrī, 1920.gada 9.janvārī, 10.janvārī. Partizānu rindās jau bija ap 3000 vīru. Cīņas notika arī 11.-12.janvārī, kad pie Ančupovas ievainoja arī Voldemāru Mīlbergu. Viņš mira 1920.gada 24.februārī un viņu apglabāja Baltinavas pareizticīgo draudzes kapos. Par viņa atdusas vietu liecināja krusts ar uzrakstu "Še dus par Latvijas neatkarību kritis Latgales partizānu pulka kareivis Voldemārs Mīlbergs". Daudzus gadus karavīra atdusas vieta stāvēja neapkopta, tad rūpes par to uzņēmās Latvijas Nacionālās Jaunatnes Savienības

Foto - E.Gabranovs

Kritis par Latvijas neatkarību. Atjaunojot Brīvības cīnītāja kapa vietu, tai apkārt uzlikta jauna sētiņa, uz kapa kopīgas - piemiņas plāksne, bet apkārt iestādītas mūžam zaļojošās tūjas, kas priecē sieviešu biedrības "Vaivariņi" priekšsēdētāju Mariju Bordāni un domes Attīstības nodaļas vadītāju Sarmīti Tabori.

Baltinavas nodaļa. 1930.gadā tā kopā ar Latviešu Zemnieku Savienības Baltinavas nodaļu un pareizticīgo draudzi noorganizēja svinīgu lāpu gājienu un piemiņas brīdi pie karavīra kapa. Kā liecina arhīvu materiāli (tos pētījis H.Logins), svinīgi pasākumi notika arī 1936. un 1939.gadā. 30-to gadu otrajā pusē rūpes par piemiņas vietas sakopšanu uzņēmās Baltinavas aizsargi. Kad uzstādīja piemiņas plāksni (iespējams, 1936.gadā) un izveidoja sētiņu apkārt kapam, precīzi nav zināms.

Baltinaviete, pensionāre Marija Lazdiņa atceras, ka šo kapa kopīgu viņai vēl mazai esot parādījusi māte. Marijas tēvs, kurš bija kalējs, izkalis metāla sētiņu, kas nokrāsota baložpelēkā krāsā. M.Lazdiņa arī atceras, kā brīvvalsts laikā skolēni un iedzīvotāji 18.novembrī devās uz kapiem pie Latgales partizānu pulka karavīra kapa, lai godinātu kritušo karavīru piemiņu. Padomju varas gados M.Lazdiņa turpināja rūpēties par kritušā karavīra kapu, jo līdzās atrodas arī viņas tēva un mātes kapu kopīgas. Šo ceļu darbu viņa darīja klusām, nepopularizējot. Ar laiku uzraksts un plāksnes izbālēja.

Tādēļ pētniekiem 1994.gadā kapu apsekošanas laikā minēto atdusas vietu neizdevās konstatēt. Tikai 90-to gadu vidū Baltinavas vidusskolas skolēni uzzināja par šo Brīvības cīnītāja atdusas vietu. Viņi uzņēmās rūpes par tās sakopšanu, organizējot piemiņas pasākumus."

Skolotāja piebilst, ka grāmatā "1915.-1920.gada kauju un kritušo karavīru piemiņai" ir saglabājušās ziņas, ka Baltinavā ir bijuši Brāļu kapi, kuras ierīkojusi Latvju nacionālās jaunatnes savienība. No Baltinavas pagasta, dienējot Latgales partizānu pulkā, krita 16 un no ievainojumiem mira 2 karavīri. Cik no viņiem apbedīti Brāļu kapos, nav zināms. Šādi Brāļu kapi mūsdienās nav saglabājušies.

Piemiņas pasākums, lāpu gājiens uz Gubas kapiem, kur apbedīts kareivis - Brīvības cīnītājs - notika arī pērn. Lieliem un maziem tas bija emocionāls un neaizmirstams brīdis. Bet radās jautājums, - cik ilgi kapa vieta vēl saglabāsies nākamajām paaudzēm? Tā ir ne tikai jākopj, bet arī jāatjauno. Un baltinavieši veiksmīgi realizēja šo projektu.

I.Zinkovska

Bibliotēkās

Dāvana publiskajām bibliotēkām

Šogad apņēmis divdesmit gadi, kopš radīta Juridisko Aktu Informācijas Sistēma, kas pēc 1992. gada kļuva par plaši izmantoto Normatīvo aktu informācijas sistēmu NAIS. Atzīmējot šo gadadienu, NAIS saviem klientiem nodrošina vairākas priekšrocības.

Ir atcelts atveramo dokumentu limits. Šo 20 gadu laikā NAIS ir izveidojusies par modernu un funkcionālu datu bāzi, kurā pieejami vairāk nekā 93 tūkstoši dokumentu. Visās Latvijas pašvaldību publiskajās bibliotēkās novembrī ir bezmaksas piekļuve NAIS datu bāzēm.

Atbildi uz jautājumu, kas tad ir NAIS, sniedz Balvu Centrālās bibliotēkas interneta lasītavas vadītāja MARIJA VOIKA:

-NAIS (www.nais.lv) ir Latvijas Republikas normatīvo aktu (likumi, noteikumi, lēmumi, rīkojumi u.c.) datu bāze. Likumi un noteikumi tajā nokļūst trīs darba dienu laikā pēc to oficiālas publicēšanas jeb spēkā stāšanās. Tagad lietotājiem pieejamas jaunas iespējas, lai vēl ērtāk varētu iepazīties ar normatīvo aktu saturu. Ar to domāta sasaiste starp pantiem, punktiem, nodaļām un pielikumiem normatīvā akta ietvaros.

Kādas vēl datu bāzes interneta lasītāji var apmeklēt bez maksas?

-Visu nākamo gadu bez abonēšanas maksas turpināsies pieeja datu bāzēm Letonika un Lursoft laikrakstu bibliotēka (http://www.lursoft.lv/laikrakstu_biblioteka.html).

Letonika (www.letonika.lv) ir unikāla datu bāze, kurā var lasīt latviešu litera-

tūru, tulkot tekstus, izmantot enciklopēdijas un vārdnīcas, multivīdē skatīt Latviju attēlos, vēstures enciklopēdijas audio un video ierakstus. Šogad Letonika skatāma jaunā veidolā un ir papildināta ar jaunām sadaļām. Piemēram, sadaļā "Kultūras kanons" var iepazīt unikālas Latvijas kultūras vērtības. Lursoft laikrakstu bibliotēkā pieejami vairāk nekā 60 preses izdevumi, to skaitā gan centrālie, gan reģionālie Latvijas laikraksti. Laikrakstu arhīvā atrodami raksti jau kopš 1994.gada.

Interesentus aicina vēlreiz ieskatīties Balvu Centrālās bibliotēkas kultūrvēstures datu bāzē (<http://www.balvurcb.lv/kb>), kuru regulāri papildina ar jauniem ierakstiem. Pēdējo trīs mēnešu laikā savākta, apkopota un publiskota informācija par 32 amatu meistariem.

Z.Logina

No kā varētu ietaupīt, veidojot nākamā gada valsts budžetu?

Viedokļi

Smagumu uzgrūž pašvaldībām

DAINA TUTIŅA, Rugāju novada domes Finanšu nodaļas vadītāja

Informācija par valsts budžeta konsolidāciju, tai skaitā arī ieņēmumu no iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazināšanu pašvaldībām un plāniem izmainīt tā procentuālo sadalījumu par labu valsts budžetam, ir satraucoša. Iedzīvotāju ienākuma un nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi ir galvenā nodokļu ieņēmumu bāze pašvaldības budžetā. Katru gadu vērojama arī nekustamā īpašuma nodokļa parādnieku skaita palielināšanās, ko daļēji varētu saistīt ar iedzīvotāju maksātspeju. Bet tajā pašā laikā pašvaldībām ir jānodrošina pakalpojumi iedzīvotājiem,

jāuztur visa pašvaldības infrastruktūra, jāmaksā sociālie pabalsti, jānodrošina skolēnu nokļūšana izglītības iestādēs, jāorganizē veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība, jā rūpējas par teritorijas labiekārtošanas pasākumiem u.c.

Valsts vairāku gadu garumā visu smagumu uzgrūž pašvaldībām, izdodot jaunus normatīvos aktus un nosakot, ka pakalpojumi un prasības obligāti jānodrošina, bet tajā pašā laikā finansējumu samazina vai nepiešķir nemaz. Novadam finansiāli smagākais bija 2009. gads, kad divreiz bija jāsamazina budžets. Arī šogad, plānojot pašvaldības 2011. gada budžetu, pārskatījām, kur var ietaupīt, jo bija jāreķinās ar iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazinājumu par 22% jeb Ls 72 463. Tas ir, piemēram, Eglaines pamatskolas uzturēšanas izdevumu apjoms gadā. Labi, ka prognozes nepiepildās un ieņēmumi ir lielāki, kas ļauj papildus novirzīt finansējumu pašvaldības funkciju nodrošināšanai. Ja valsts nosaka, kādi sociālie pabalsti obligāti jāizmaksā, tad jāparedz arī finansējums no valsts budžeta pabalstu izmaksai. Pēc izskanējušās informācijas saprotams, ka nākamgad valsts nepiedalīsies GMI un dzīvokļu pabalsta līdzfinansēšanā, un tas nozīmē, ka šī nauda būs jāmeklē pašvaldībai savā budžetā, iestādēm un pasākumiem būs jānoņem un jānovirza sociālo pabalstu izmaksām. Bet būs arī jāizvērtē GMI pabalstu saņemšanas kārtība.

Kur valsts budžetā varētu ietaupīt? Jau

vairākus gadus runā un spriež par ministriju funkciju pārskatīšanu, bet nekas jau nav mainījies. Katra ministrija un valsts iestāde cenšas pierādīt, ka ir vajadzīga, jo vienlaikus dažādas valsts institūcijas pieprasa no mums vienu un to pašu informāciju. Visu laiku jāpatur prātā, kādā datumā nenokavēt kārtējo mēneša, ceturkšņa vai gada pārskatu vai atskaiti Finanšu ministrijai, Labklājības ministrijai, Izglītības ministrijai vai kādai no to padotības iestādēm. Šo iestāžu un aģentūru skaits nav mainījies, līdz ar to uzturēšanas izdevumi arī nav mainījušies, ja atliek finansējums pat piemaksu un prēmiju izmaksām.

Ja pašvaldībai valsts iestādēm jāsniedz informācija, tas ir bez maksas un kā obligāts pasākums. Taču, ja pašvaldībai vajag informāciju vai pakalpojumu savu funkciju veikšanai, tad ir jāmaksā Zemes dienestam, Veselības inspekcijai u.c. valsts iestādēm. Ar katru gadu šie izdevumi palielinās, un jāparedz arī arvien lielāki izdevumi pašvaldības budžetā. Arī nākamgad, ja Zemes dienests neveiks izmaiņas kadastra datus, jo viņiem nav līdzekļu, tad pašvaldībai tas ir jānodrošina vai nu pašai, vai arī jāpērk pakalpojums no kādas firmas.

Gribas cerēt, ka kādreiz valsts pašvaldības uztvers kā sadarbības partnerus, kas ir vistuvāk iedzīvotājiem, pārzina un risina cilvēku problēmas, kā arī iedziļināsies reālajā situācijā, kas valda ārpus Rīgas.

Tauta savilks jostas

RASMA ZUŠA, Eglaines pamatskolas direktora vietniece izglītības jomā

Izskatās, ka taupīšana atkal nesāksies no "biezā" gala. Kāpēc, piemēram, ne-

rētu beidzot samazināt milzīgās pensijas (tūkstošos skaitāmās)? Izbrīnu rada arī tas, ka dažās valsts iestādēs vai uzņēmumos pat krīzes laikos saglabājas fantastiskas algas. Smieklīgi izklausās argumenti par nenovērtēto (nenovērtējamo!) darbinieku iespējamo aizplūšanu uz privātajām struktūrām, jo padarītais nerādās tik iespaidīgs, valstij tāpat ik pa brīdim jālāpa kādi caurumi finansēs. Runājot par nekustamā īpašuma nodokli, jau tiek apcerēts, kā iekasēt maksu par malkas šķūnīti, bet netiek pieņemts, ka pilis dzīvojošajiem derētu maksāt par lieko dzīvojamu platību.

Jāpiekrīt Nila Ušakova teiktajam, ka, samazinot pašvaldību budžetu, bagātajai Rīgai tas daudz nekaitēs, bet kā galus kopā savilks mazās pašvaldības, tas laikam valdības vīrus nesatrauc. Nevaru iedomāties, no kā var atteikties mūsu novadā, ko samazināt. Jau tā lauki

klūst aizvien tukšāki.

Risināms jautājums par augstskolu programmu skaita samazināšanu, tiesa, neatņemot finansējumu vienīgajai augstskolai, kas sagatavo, piemēram, kultūras darbiniekus. Taču, ja viena un tā pati specialitāte apgūstama vairākās augstskolās, der padomāt par apvienošanu. Lai gan izglītībai gudras valdības ķeras klāt pēdējā kārtā.

Vērojot televīzijas raidījumus, man rodas ķecerīga doma - kāpēc netiek uzlikti sodi par neiedomājami klūdaiņu valsts valodas lietošanu raidījumos un īpaši reklāmās plašsaziņas līdzekļos. Iekasētā naudiņa nebūtu maza.

Var jau tā prātot un gudrot, bet valdība droši vien ies pa iemīto ceļu. Varbūt ministriem pietrūkst drosmes, bet varbūt viņi zina, ka tauta paklausīgi savilks jostas.

Viedokļus uzklusija **A.Socka**

Balvu novadā

Aicina iedegt svecītes logos

Ceturtdien Balvu novada domes sēdē deputāti spriedīs par Atzinības rakstu piešķiršanu 13 cilvēkiem, ko pasniegs Balvu Kultūras un atpūtas centrā 17. novembrī plkst. 19.00 Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltītajā pasākumā "Ar mīlestību uz Latvijas zemi". Lāčplēša dienā Balvu novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis aicina:

- atbalstīt Aizsardzības ministrijas aicinājumu - pie apģērba piespraust sarkanbaltsarkanu lentīti stilizēta skaitļa 11 formā, kas norāda uz 1919. gada 11. novembri, kad tika izcīnīta izšķirošā cīņa pret Bermonta karaspēku;

- plkst. 16.30 iedegt svecītes savu dzīvokļu, māju, uzņēmumu un iestāžu logos;

- plkst. 17.00 būt kopā Lāčplēša dienas piemiņas pasākumā "Jūs sevi Latvijai devāt..." pie Latgales partizānu pulka kritušajiem karavīriem pieminekļa un pasākuma laikā vienoties kopīgai dziesmai "Šeit ir Latvija";

- plkst. 19.00 apmeklēt Balvu Novada muzejā Kubulu KN jauktā vokālā ansambļa koncertu "Koncerts draugiem un domubiedriem".

PASĀKUMI CITVIET, KAS VELTĪTI LĀČPLĒŠA DIENAI:

Bērzpili - 11. novembrī plkst. 16.30 jauniešu organizācija "Spilksas" organizē lāpu gājieni no Beļausku ciema uz Bērzpils centru par godu Lāčplēša dienai.

Tilzā - 11. novembrī plkst. 15.00 Lāčplēša dienai veltīts piemiņas brīdis pie pieminekļa "Tilzās novada nacionālajiem partizāniem - cīnītājiem par Latvijas brīvību un neatkarību", no kura dosies lāpu gājienā uz Balto krustu Lielgrivas mežā.

Vectilzā - 11. novembrī plkst. 20.00 Vectilzās Sporta un atpūtas centrā Vectilzās pagasta svētki "Nekur nav tik labi kā mājās". Plkst. 22.00 balle, ieeja brīva (spēle grupa "OTTO").

PASĀKUMI, KAS VELTĪTI LR PROKLAMĒŠANAS DIENAI:

Briežuciemā - 15. novembrī plkst. 14.00 Briežuciema tautas namā sportiskas, atraktīvas un muzikālas norises, Valsts svētkus gaidot. 17. novembrī plkst. 9.00 Briežuciema pamatskolā Valsts svētkiem veltīts pasākums "Ceļojums pa Latviju".

Bērzkalnē - 16. novembrī plkst. 10.00 Bērzkalnes pagasta pirmsskolas izglītības iestādes zālē svinīgs pasākums, veltīts Latvijas Proklamēšanas gadadienai.

Kubulos - 17. novembrī plkst. 12.30 Stacijas pamatskolā Valsts svētkiem veltīts pasākums "Mana dziesma Latvijai".

Balvos - 17. novembrī plkst. 19.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts pasākums "Ar mīlestību uz Latvijas zemi". Piedalās viesmākslinieki Ilona Bagele un Artūrs Mangulis. Plkst. 21.00 balle, ieeja brīva (spēle grupa "Gints & Es").

Balvu pagastā - 19. novembrī plkst. 17.00 Balvu pagasta tautas namā muzikāla dzejas izrāde "Mēs uzcēlām pili..." (A. Tjuniša dzeja, M. Lāpāna autordziesmas). Plkst. 21.00 balle, ieeja brīva (spēle grupa "Ceļā").

Viksnā - 18. novembrī plkst. 15.00 Viksnas pamatskolā valsts svētkiem veltīts koncerts "Skaista mana brāļa sēta", piedalās ansamblis "Vakarblāzma", deju kopa "Rūtas" un TDK "Cielaviņa".

Bērzpili - 18. novembrī plkst. 14.00 Bērzpils saietā namā Valsts svētkiem veltīts pašdarbnieku koncerts.

Krišjāņos - 18. novembrī plkst. 19.00 Krišjāņu pamatskolas zālē koncerts "Esi stipra mūsu Tēvu zeme - Latvija". Plkst. 22.00 balle, ieeja brīva (spēle grupa "Draugi").

Lazdulejā - 19. novembrī plkst. 19.00 Lazdulejas pagasta bārā - kafejnīcā "Stogs" pateicības pasākums pagasta iedzīvotājiem Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienas noskaņās. Ieeja ar ielūgumiem.

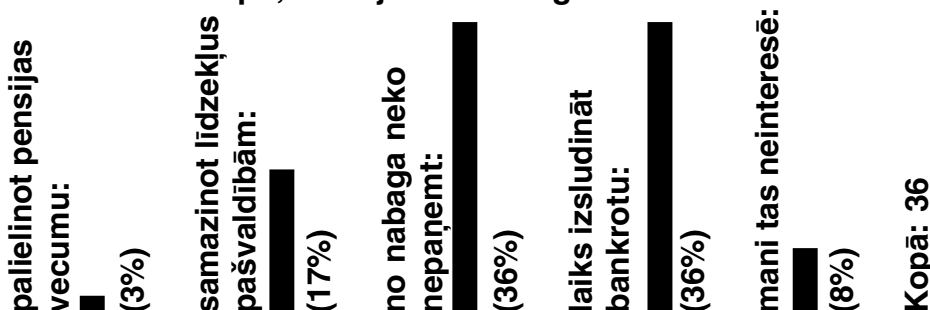
Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

www.vaduguns.lv

No kā varētu ietaupīt, veidojot nākamā gada valsts budžetu?

Sumina sudrabkāzu pārus

Gaviļnieki. 1986.gadā toreizējā Balvu rajonā laulības ostā iestūrēja 296 pāri, no kuriem joprojām kopā ir 120. *Viskarstākais* pirms 25 gadiem bijis 21.jūnijs, kad gredzenus mija 14 pāri.

Sestdien Balvu Kultūras un atpūtas centrā sumināja 22 pārus, kuri viens otram 'jā' vārdu teica pirms 25 gadiem. Zīmīgi, ka Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Svetlana Romanovska darba gaitas uzsāka 1986.gada 6.janvārī.

Svinīgi ienāk zālē. Skanot Mendelsona kāzu maršam, sudrabkāzu pāri ienāca kultūras nama zālē. Klātesošie, kā jau tas pieklājas, viņus sagaidīja, stāvot kājās. Gājienu vadīja Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Svetlana Romanovska ar dzīvesbiedru Aldi.

Šampanieša salūts. Vīri savām dāmām dāvāja rozi, kā arī izšāva šampanieša salūtu. Putas griezās pa gaisu, kad šampanieša pudeli atvēra balvenietis Valdis Sērmūkšs, lai ar to uzcienātu gan sievas kundzi Dzidru, gan vedējus - Augustu un Mariju Voikas.

Pārsteigums. Pasākuma dalībniekus patīkami pārsteidza mūziķis, Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris Zigfrīds Muktupāvels, kurš uzsvēra, ka visvairāk dziesmu pasaulē veltīts mīlestībai. Noslēdzot koncertu, viņš aicināja

kundzes ieskatīties kungu acīs un izdziedāt no dziesmas "Kad man maziņam" frāzi *vecais zābaciņ...*

Vakara vadītāji. Gaviļniekus un viesus vakara gaitā priecēja Zaiga un Māris Lāpāni.

Tiksimies 2036.gadā! Balvu novada pašvaldības izpilddirektore Inta Kaļva (no labās) nešaubās, ka 25 gadu kopdzīve liecina par sievu zelta raksturu un vīru dzelzs izturību. Viņa aicināja nākamreiz šādā pat sastāvā tikties 2036.gadā – zelta kāzu godināšanas pasākumā.

Apsveica pēc pusnakts. Ilgu un Ilgoni Vicupus no Tilžas klātesošie sveica neilgi pēc pusnakts. Viņu kāzu diena - 6.novembris.

Svētku mielasts. Sudrabkāzu pāri, sēžot pie svētku galda, dalījās atmiņās par pārdzīvoto pirms 25 gadiem. Viņu vidū arī Anita (Balvu novada domes deputāte) un Jurijs Petrovi.

Pirmais valsis. Dejo Eduards un Anna Veisi (no labās), Ēvalds un Inese Lielbārži.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Vārds prezidentam

Patik zīmēt un lasīt grāmatas

Par Briēžuciema pamatskolas pašpārvaldes prezidenti 7.klases skolniece JOLANTA SAIDĀNE ievēlēta pirmo gadu. Par saviem vaļaspriekiem meitene sauc zīmēšanu, grāmatu lasīšanu un mūzikas klausīšanos. "Vislabāk man patīk zīmēt, jo mācos arī mākslas skolā. No zīmēšanas manu vaļasprieku skalā tālu neatpaliek arī grāmatu lasīšana. Esmu aktīva Bērnu žūrijas dalībniece. Nesen pabeidzu lasīt grāmatu "Vilcenes stāsts", savus vaļaspriekus atklāj Briēžuciema pamatskolas prezidente. Par savu galveno uzdevumu prezidentūras laikā Jolanta uzskata interesantu skolas pasākumu organizēšanu un aizvien plašāka skolēnu pulka iesaistīšanu to sagatavošanā un norisē.

Īsumā

Demonstrē vaļaspriekus

Baltinavas vidusskolā jau kopš oktobra vidus apskatāma izstāde "Mans vaļasprieks", kurā skolēni un skolotāji demonstrē pašu savāktas kolekcijas - mīkstos lāciņus, krūzītes, pildspalvas, eņģeliņus, uzlīmes, stikla bumbiņas, dažādu valstu pastkartītes, automašīnu attēlus un daudz ko citu. Viena no interesantākajām izstādē ir Latvijā ražotu konfekšu, šokolādes, cepumu un vafeļu iesaiņojumu kolekcija, kurai ir arī vēsturiska nozīme, jo tā sāka veidot jau 1984.gadā. Daudzi izstādes eksponāti liecina par to īpašnieku vaļaspriekiem, piemēram, tērpu modelēšanu vai motosportu. Ar īpašu interesi izstādēs apmeklētāji apskata Valtera Logina dažādās Latvijas un arī starptautiska mēroga motosacīkstēs iegūtos kausus un apbalvojumus. Izstādi paguvuši aplūkot ne tikai pašu skolas skolēni un skolotāji, bet arī citi pagasta iedzīvotāji un ciemiņi no Baltinavas Kristīgās speciālās internātpamatskolas.

No āboliem izgriez gūlbjus

Baltinavas Kristīgās speciālās internātpamatskolas skolotāja Genovefa Logina pavāru palīgu specialitātes 1.kursa audzēkņiem māca, ka no rudens veltēm var pagatavot arī skaistus galda dekorus, piemēram, no āboliem iznāk jauki gūlbji. Topošie pavāru palīgi neslēpj, ka tas nav viegli, jo, lai no ābola izgrieztu gulbi, vajadzīgas pūles un pacietība. Taču skolēni uzskata, ka gala rezultāts ir pūļu vērts un iesaka to pamēģināt arī citiem!

Mācās Jauno burvju skolā

1.novembra pēcpusdienā Briēžuciema pamatskola pārvērtās par Jauno burvju skolu, kur jaunāko klašu skolēni radošas un izzinošas darbnīcās apguva dažādus burvju trikus. Vispirms ar skolotāju un 7. klases skolēnu palīdzību, pagatavojuši zelta zvaigznēm un mēnešiem rotātas burvju cepures, bērni ķērās pie burvju dziru brūvēšanas. Jauno burvju skolas audzēkņiem bija jāizgatavo un jānobauda Ļaunās fejas brūvējums un Mazās nāriņas kokteilis. Iestiprinājušies, mazie burvji ķērās pie burvestībām – veidoja maģiskos aplūkus, radīja vulkāna izvirdumu, demonstrēja kāršu trikus un kopā ar Mazo raganiņu no O.Preislera grāmatas uzbūra īstu burbuļu salūtu. Pasākums palīdzēja bērniem apgūt prasmi būt radošiem un pārliecināties, cik daudz brīnumu var uzburt veiklas rokas. Briēžuciema pamatskolas skolēni un skolotāji aicina arī citus ļauties krāsainiem sapņiem, jo dažas noslēpumiem piesātinātas stundas ļauj piepildīt ar prieku šo drēgno un tumšo rudens laiku!

Pieredze

Lai interesanti ne tikai pašiem

Laikā, kad daļa jauniešu, sūdzoties par ierobežotām brīvā laika pavadīšanas iespējām, bezmērķīgi klimst pa ielām, nereti nobaudo arī grādīgos dzērienus, jaunie briēžuciemieši paši rūpējas par to, lai nebūtu garlaicīgi ne viņiem, ne citiem pagasta iedzīvotājiem. Nesen Balvu muižā notikušajā Balvu novada jauniešu konferencē neformālā jauniešu grupa ar intriģējošu nosaukumu "Dynamite" savā pieredzē dalījās ar citiem vienaudžiem.

Organizācijas aktiviste Evija Kaša atzīst, ka "Dynamite" dibināta, pateicoties NVO "Saulsvece" vadītājas Silvijas Ločmeles pagājušajā gadā organizētajai bērnu vasaras nometnei "Eksperiments 2010", kuras darbā nozīmīgu palīdzību sniedza arī brīvprātīgie jaunieši. Šogad Briēžuciema jauniešu neformālā organizācija svin viena gada jubileju un ar gandarījumu atskatās uz šajā laikā paveikto. Organizācijā, kura par saviem mērķiem izvirzījusi jauniešu un citu sociālajiem riskiem pakļauto pagasta iedzīvotāju integrāciju sabiedrībā, kā arī iesaistīšanos jaunatnes politikas veidošanā, aktivizējot iniciatīvas un brīvprātīgo darbu, šobrīd darbojas astoņi enerģiski cilvēki: Sigita Kokoreviča (mācās Balvu Valsts ģimnāzijā), Elina Kaša (studē Rēzeknes Augstskolā), Līga Ločmele (studē Rēzeknes Augstskolā), Sandra Pakalnite (strādā Briēžuciema kultūras namā), Daira Cibule (nesen atgriezies no darba ārzemēs), Edgars Pundurs (mācās Baltinavas vidusskolā) un Evija Kaša (strādā Tilžas vidusskolā). Pateicoties NVO "Saulsvece" vadītājai Silvijai Ločmelei, jauniešu organizācijai piešķirtas savas telpas.

Rūpējas par sirmgalvjiem

Pirmā pastāvēšanas gada laikā "Dynamite" dalībnieki paspējuši paveikt daudzus labus darbus. Iesaistoties pagasta vientuļajiem pensionāriem veltītajā projektā "Zem Ziemassvētku zvaigznes", "Dynamite" dalībnieki iepriecināja vecos ļaudis ar savu līdzdalību vairākās radošajās darbnīcās. Vienu dienu jaunieši atvēlēja, lai kopā ar pagasta vientuļajiem sirmgalvjiem lietu sveces, kuras vēlāk nodēvēja par lielisku Ziemassvētku dāvanu pensionāriem. Savukārt "Ziemassvētku apsveikumu darbnīcā" skolotājas vadībā jaunieši kopā ar sirmgalvjiem apguva apsveikumu izgatavošanas mākslu. Sevišķi aizkustināti pensionāri jutās par viņiem pasniegtajām bezmaksas aploksnēm un markām, kas ļāva nosūtīt paštaisītos apsveikumus tuviniekiem un draugiem. Viens no interesantākajiem pasākumiem realizētajā projektā bija datorzinību mācīšana pagasta vecajiem ļaudīm.

Lielu vērtību organizācijas dalībnieki veltīja brīvprātīgajam darbam. Pērn jaunieši palīdzēja vadīt nodarbības bērnu vasaras nometnē "Eksperiments 2010". Nenovērtējams bija viņu ieguldījums dažādu pasākumu organizēšanā - pārgājienu, nometnes noslēguma pasākuma un dažādu sporta aktivitāšu rīkošanā. Iesāko viņi turpināja arī šī gada bērnu vasaras nometnē "Kopā jautrāk", kuras laikā vairāki jaunieši izmēģināja savas spējas, vadot angļu valodas un sporta nodarbības nometnes dalībniekiem.

Viens no Briēžuciema jauniešu veikumiem bija pagasta iedzīvotāju apmācība interneta mājas lapu (blogu) veidošanā. "Sadarbojoties ar Rīgā dzīvojošo pasniedzēju Baltaču, ar Skype palīdzību novadījām blogu veidošanas apmācību vietējiem iedzīvotājiem. Pateicoties šai apmācībai, izveidojām arī savas organizācijas blogu," atklāj E.Kaša.

Jauniešu veikumu kontā ir arī vairāki (sadarbībā ar vietējā kultūras nama vadītāju Zitu Mežali) organizētie kultūras pasākumi - orientēšanās sacensības, "Jautrie starti", Ziemassvētku un Lieldienu pasākumi, Pilngadības svētki, Helovīna pasākums. Turklāt Ziemassvētku un Helovīna pasākumi bija pašu jauniešu iniciatīva.

Kaļ nākotnes plānus

Laba sadarbība jauniešiem izveidojusies arī ar Briēžuciema pamatskolas kolektīvu un tās direktori Lidiju Ločmeli, kura ir pretimnākoša un labprāt atbalsta jauniešu iniciatīvas. Viena no tuvākā laika iecerēm ir pamatskolas telpās organizēt sporta treniņus. Drīz Briēžuciema iedzīvotāji, kas sasnieguši 14 gadu vecumu, reizi nedēļā - sestdienas vakaros - varēs piedalīties volejbola, basketbola, galda tenisa vai novusa spēles treniņos.

Lej sveces. Projektā "Zem Ziemassvētku zvaigznes" Briēžuciema jaunieši kopā ar pagasta vientuļajiem pensionāriem mācījās lietot skaistas sveces. No kreisās: Veneranda Mežale, Valentīna Keiša, Līga Ločmele, Elina Kaša.

Pēc "Jautrajiem startiem". Nesen "Dynamite" jaunieši - (no kreisās) Ilze Krišāne, Sandra Koniševa, Sigita Kokoreviča, Edgars Pundurs, Elina Kaša, Līga Ločmele, Evija Kaša, Dāvids Kļaviņš - Briēžuciema iedzīvotājus iepriecināja ar iespēju piedalīties netradicionālās sporta spēlēs.

Apgūst jaunās tehnoloģijas. Projekta "Zem Ziemassvētku zvaigznes" aktivitāšu laikā Briēžuciema pensionāriem bija iespēja ne vien iemācīties izgatavot skaistas svētku atklātnītes, bet arī uzrakstīt apsveikuma tekstu datorrakstā. Izmantot mūsdienu tehnoloģijas sirmgalvjiem palīdzēja arī Arnis Timirbulatovs (attēlā).

"Jāsaka, ka "Dynamite" jaunieši tikai sākuši savu darbību, apgūstot jaunās prasmes un iemaņas. Tuvākajā nākotnē esam nosprauduši mērķi vairāk pievērsties starptautisku projektu realizācijai, kā arī projektiem, ar kuru palīdzību varētu uzlabot pagasta infrastruktūru. Arī turpmāk labprāt iesaistīsimies dažādās apmācībās," nākotnes plānus atklāj viena no "Dynamite" aktīvākajām dalībniecēm E.Kaša. Cerībā uz tikpat veiksmīgu sadarbību nākotnē, neformālās grupas jaunieši vēlas izteikt pateicību tiem, kuri viņus atbalstījuši pirmajā darbības gadā.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Aktuāli

Nevajag skaldīt kā ar cirvi

SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībā" iekārtojamās reformas rada dažādus pavērsienus un arī pretrunīgas izjūtas pašos darbiniekos. No vienas puses - jātiek vaļā no milzīgā parāda, tādēļ pārkārtojumi ir neizbēgami. No otras puses preti stāv konkrēta cilvēka faktors. Mediķu darbs tiek pārkārtots, ir bažas, kā tas turpmāk ietekmēs pacientu dzīvi.

Šodien pēdējā darba diena Balvos ir psihiatrijas kabineta ārsta palīdzei BIRUTAI EIZĀNEI. Viņa bija neizpratnē par turpmāko darba piedāvājumu sev, un izvēlējās darbu Balvos atstāt. Vienlaikus viņa māt bažas, vai turpmāk netiks nodarīts pāri šīs jomas pacientiem. Saruna ar speciālisti notika dažas dienas pirms viņas aizbraukšanas.

Vai ir zināms, kas turpmāk strādās šajā psihiatra kabinetā Balvu poliklīnikā?

-Pašreizējā brīdī nevaru pateikt, taču, iespējams, tas būs aizvērts. Jaunās valdes priekšsēdētāja Alīda Vāne ir teikusi, ka pacientus turpmāk pieņems Gulbenē. Dakteri Arāju no darba atbrīvoja pirms pāris nedēļām, un man piedāvāja strādāt uz pusslodzi. Valde uzskatīja, ka ir pilnīgi pietiekami ar četru stundu darbu. Tāds darba grafiks mani, protams, neapmierināja, un es uzrakstīju atļūgumu.

Kādas ir izjūtas šajā brīdī? Šķiet, pacienti šurp nāca kā pie ļoti pazīstama un uzticama speciālista. Psihiatrija taču ir smalka un sarežģīta joma.

-Izjūtas ir dažādas. Balvos esmu nostrādājusi 36 gadus, bet tieši psihiatrijas kabinetā - 33 gadus. Savus pacientus pazinu un viņu kaites zināju, tiklīdz viņi vēra kabineta durvis. Daudzi mani pacienti šurp nāca kā mazi bērni. Pēdējos gados šīs jomas pacientu skaits sabiedrībā ir būtiski palielinājies.

Kā, Jūsprāt, turpmāk var izvērsties psihiatrijas pacientu dzīve, ja viņiem nāksies braukt uz Gulbeni?

-Ja tā notiks, tā būs traģēdija. Zinām, kā kursē transports. Iedzīvotājiem no Vecumiem, Susājiem vispirms jātiek līdz Balviem, pēc tam - līdz Gulbenei un vakarpusē atpakaļ uz mājām. Daļai pacientu vajadzīgi pavadoni, bet tas nozīmē - papildus izdevumus. Bet naudas šodien nav. Ir pacienti, kuri neuzdrīkstas iziet sabiedrībā un no transporta baidās. Viņus knapi var atvest līdz Balviem. Šie pacienti pēc zālēm nāk katru mēnesi. Ne visi ir otrās grupas invalīdi, kuriem braukšana ir bezmaksas. Var prognozēt, ka turpmāk palielināsies slodze "ātrajiem" un ģimenes ārstiem. Bez zālēm nevar dzīvot epileptiķi, rudenos un pavasaros cilvēkiem vispār palielinās depresijas. Iespējams, problēmas būs izziņu saņemšanā, ja pēc tām būs jābrauc. Līdz ar to iedzīvotājiem dzīves dārdzība tikai pieaugs. Man nevar iestāstīt, ka ar tādām pārmaiņām ir domāts par pacientu.

Kas raksturīgs psihiatrijas jomai pēdējos gados?

-Daudz ir bērnu ar iedzimtām kaitēm un garīgu atpalicību. Pieaugušajiem ir ļoti smagas depresijas. Tāda dzīve apkārt - bezdarbs, naudas trūkums, vientulība, slimības... Tur rodas mūsu pacienti. Psihiatrs būtībā līdzinās dvēseļu ārstam. Uz šo kabinetu cilvēki nāk arī tikai izrunāties.

Brauc projām. Biruta Eizāne atzīst, ka lielākais rūgtums viņai paliek par pacientiem. Taču pacientu rīcībā viņa atstāj savu telefona numuru un saka, ka viņi var droši zvanīt arī turpmāk. Biruta Eizāne centīsies palīdzēt.

Kas notiks ar pacientu slimības vēsturēm - kur tās nonāks?

-Ir pateikts tās visas pārvest uz Gulbeni. Te ir konkrētu slimnieku ambulatorās kartes. Taču ir arī citādi pieraksti - par cilvēkiem, kuri nebija uzskaitē. Domāju, turpmākie speciālisti, kas strādās, nespēs saprast šos pierakstus, jo viņi nepazīst cilvēkus un viņu problēmas, kuri nāca uz šo kabinetu. Psihiatrija ir smalka joma.

Kāds ir Jūsu vērtējums pēdējā laika reformām slimnīcu apvienībā?

-Pārmaiņas bija vajadzīgas, taču pārāk vienkāršoti jaunā valde savieno vai atmet kādu ārstniecības profilu. Tikpat kā saskalda ar cirvi. Ar mani īpaši nerunāja: paaicināja un paziņoja, ka samazina darba slodzi. Jautāju - kāpēc, atbilde bija - pietiek ar pusslodzi. Un viss. Iepriekš šķita, ka attieksme pret psihiatriju ir nostabilizējusies. Diemžēl tā nav. Es nepārdzīvoju par sevi, bet vairāk tieši par pacientiem. Protams, var atrast citus speciālistus, taču psihiatrija tomēr ir ļoti specifiska joma. Neticu, ka tajā ātri un viegli var ienākt jebkurš. Domāju, pašvaldībai savus cilvēkus vajadzēja aizsargāt.

Biruta, kurp Jūs dodaties no Balviem?

-Ar visām mantām pārceļos uz Rīgu, kur esmu atradusi darbu, līdzvērtīgu iepriekšējam. Strādāšu psihiatrijas jomā ārstniecības iestādē. Būtibā pēc gadu desmitiem dzīve apmet kūleni - es atgriežos mājās, jo esmu dzimusi rīdziniece. Lielpilsētas dzīve man patīk un no tās nebaudos.

Reformas ir cerīgas

Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības jaunās valdes sastāvā darbojas arī Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece INĀRA ŅIKUĻINA. Lūk, kāds ir viņas viedoklis, runājot par reformu gaitu slimnīcu dzīvē.

-Reformas jebkurā kolektīvā rada satraukumu, un mediķi ir īpaši kolektīvi. Kamēr reorganizācija nav notikusi līdz galam, nevajag izdarīt pārsteidzīgus secinājumus. Uzsvēršu - šobrīd mēs zināmā mērā īstenojam to reorganizācijas plānu, kas bija pieņemts jau 2009. gada jūlijā. Ja lietas būtu kārtotas savlaikus un secīgi, tagad nenāktos dzēst ugunsgrēku. Līgumā bija runāts par profilu sadali, par akūto un plānveida palīdzību pacientiem, finanšu plūsmas organizāciju, vienotas darba samaksas ieviešanu un tā tālāk. Diemžēl bijusi valde - ne abas toreizējās vadītājas, ne arī pārējie valdes locekļi un dibinātāju pārstāvji, no Balvu puses Trupovnieka un Puka

kungus ieskaitot, par to nedomāja un neko situācijas uzlabošanai nedarīja. Vēl vairāk - informēja, ka viss ir vislabākajā kārtībā. Nesaimnieciskums atklājās saimnieciskā dienesta darbībā, administratīvajā sektorā, ko vajadzēja samazināt, bet to nedarīja. Tā bija brīva rīkošanās ar līdzekļiem, tos neekonomējot. Tagad, ieviešot vienotu darba samaksas sistēmu, tie daži dakteri, kuriem alga bija vairāki tūkstoši, nav mierā ar samazinājumu. Un tas ir pašsaprotami. Taču būs arī tādi, kuru atalgojums reformas rezultātā būs pat lielāks. Tie reformu uztver ar sapratni. Protams, jebkuram darbiniekam ir jāsaņem adekvāts atalgojums pēc sava padarītā darba. Veicot administratīvi strukturālo reformu, algas sakārtosies. Reformas aizstāv taisnīguma principu.

Skatoties ļoti saimnieciski, krīzes vadības komandas pieaicinātie speciālisti redz, ka slodzes vietā dažkārt var iztikt arī ar pusslodzi. Pieeja, izvērtējot likmes un noslogojumu,

"Kliedzošākais fakts: ja Hipokrāta zvērestu devušais mediķis var pateikt, - viņam ir pilnīgi vienalga, kādas nodaļas slimnīcu apvienībā turpmāk būs vai arī nebūs, tad jau labāk, lai šāds speciālists te nestrādā vispār."

Īsumā

Slimnīcas rekonstrukcija uz laiku pārtraukta

SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībā" uz laiku apturēta projekta īstenošana, izmantojot Eiropas Savienības finansējumu. Iemesls tam - neprofesionāli sagatavotais projektēšanas uzdevums, neveiksmīgā iepirkuma procedūra un nelietderīgi plānotās daudzās projekta aktivitātes. Ir pārskatīta slimnīcu apvienības struktūra un tam attiecīgā finansējuma piesaiste. Balvu slimnīcai pabeigs jumta nomaiņu un darbus kādu laiku neturpinās. Nākamie darbi, kā prognozē I.Ņikuļina, varētu atsākties pavasara pusē. Viņa ir pārliecināta, ka nākotnē NMP slimnīca Balvos būs ļoti moderna un skaista. Ieeja tajā būs citviet - no ielas puses, pretī tagadējai bērnu nodaļai. I.Ņikuļina teic: "Arī ministrija ir akceptējusi to, ka slimnīca tiks saglabāta Balvos. Šeit ir lielas, plašas, speciāli slimnīcai projektētas telpas, ko vērts rekonstruēt un modernizēt. Nodaļās būs moderns aprikojums. Tas, ka tieši Balvos strādās neatliekamās medicīniskās palīdzības slimnīca ar visām nodaļām un tas, ka iedzīvotāji varēs saņemt kvalitatīvus medicīniskos pakalpojumus visu diennakti, ir lielākais līdzšinējais panākums."

Iespēja pieteikties pētījumam

Doktora Mauriņa vēnu centrs informē par iespēju pacientiem pieteikties pētījumiem par vēnu veselību, kas aizsāksies šī gada nogalē. Vairāk nekā 1100 pacientiem, kuri pēc medicīniskajiem kritērijiem atbilst pētījumu mērķgrupai, būs iespēja bez maksas vai par daļēju maksu konsultēties šajā jomā. 20 pacientiem bez maksas izdarīs kāju vēnu, trofisko čūlu operācijas vai skleroterapiju.

Pasaules pētījumi pierāda, ka trombozi iespējams pārmanot, tādēļ būtiski noskaidrot, vai jums un ģimenes locekļiem nepastāv risks veidoties trombiem. Ne mazāk būtiski zināt, kā ikdienā ievērot pareizu un veselīgu dzīvesveidu, lai šo risku samazinātu.

Visiem iedzīvotājiem, kuri vēlas pieteikties pētījumam, pieteikums jāšūta, rakstot uz info@flebomedika.lv. Informācija pa tālruni 67315316 vai 67610217.

Skuju tējas glāze vakarā

Tieši šajā laikā, kad laika apstākļi mainīgi un izplatās ziņas par gripas tuvošanos, vajadzētu pievērst uzmanību imunitātei. Mediķi skaidro, ka imunitāte nozīmē spēju aizsargāt organismu citā pret infekciju izraisītājiem un svešām šūnām. Jo labāka imunitāte, jo retāk un vieglāk cilvēks pārslimo dažādas kaites. Ne visi, kuri lietū padrebīnās vai dienā pastaigā ar slajpām kājām, saslimst. Biežas saaukstēšanās liek aizdomāties par nepieciešamību organismu stiprināt.

Imūnsistēmai visvarīgākais orgāns ir aizkrūtes dziedzeris jeb timuss, kas sevišķi spēcīgi funkcionē bērniem. Novecojot tā funkcija samazinās. Timuss, kā uzsver ārsti, regulē visu imūnsistēmu.

KĀ VARAM PALĪDZĒT PAŠI SEV? Lieki nestresojo. Atslābinieties un priecājieties par dzīvi. Izgulieties. Miegam jāatvēr vismaz 8 stundas un gulēt jānododas ap pulksten 22. Izkustieties, veltot vairāk laika aktivitātēm svaigā gaisā. Esiet draugos ar dabu un veselības augiem.

FITOTERAPEITU PADOMS. Telpu dezinficēšanai izmantojiet sīkos skuju zariņus. Tos saliek uz vecas pannas un sadedzina. Pēc pusstundas telpu izvēdina. Tiem, kuri strādā ar datoru, starojuma mazināšanai iesaka lietot novāriņumu: 1 ēdamkaroti sausu skuju aplej ar glāzi ūdens, vāra 10 minūtes, tad izkāš. Dzer karstu pa vienai glāzei 2 stundas pēc vakariņām.

manuprāt, ir normāla. Nauda ir jāskaita, jo apvienība ir neapskaužamā situācijā. Gada laikā parāds bija divkārtšojies, nebija maksāti nodokļi.

Aizvadītajā nedēļā valdes priekšsēdētāja Alīda Vāne atskaitījās par paveikto. To klausījās arī apvienības dalībnieki - visu novadu priekšsēdētāji. Uzskatu, ka nākotne ir cerīga. Nav informācijas, ka slēgs psihiatrijas kabinetu Balvos un pacienti paliks bez šī pakalpojuma. Taisni otrādi - pakalpojumu klāsts palielināsies. Balvos ir uzteikts darbs četrām medmāsām viņu šī brīža darbavietās, bet viņas meklē iespēju strādāt citā medicīnas sektorā. Šķiet, sāpīgāk ir Gulbenes mediķiem, kuriem ik dienu jābrauc strādāt uz Balviem. Reformas vēl nebūt nav pabeigtas. Darāmā ir ļoti daudz. Paskatīsimies, kad tās nostabilizēsies, un tad runāsim.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Arhitekta profesija vienmēr bijusi pieprasīta, un arī pie pašreizējiem būvniecības tempiem vajadzība pēc arhitektiem nemazinās. Problēma varētu būt tikai tā, ka Latvijā ir viena mācību iestāde, kas sagatavo šīs profesijas pārstāvjus. Tādējādi jārēķinās ar vēl kādu negatīvu faktoru – nav konkurences, un tas var izraisīt mācību kvalitātes stagnāciju. Jau šobrīd vairākas kompānijas pirmo kursu studentiem piedāvā vienkāršākos darbus, tādējādi gan skolojot topošo arhitektu, gan arī ļaujot piepelnīties.

Darba saturs

Arhitekts projektē dažādas ēkas - dzīvojamās mājas, komerciālās un ražošanas būves. Arhitekts ir iesaistīts visos projektēšanas un būvniecības posmos, sākot ar pirmo vispārējo būvniecības ideju pārrunāšanu ar klientu un beidzot ar ēkas nodošanu ekspluatācijā. Lai projektētu, piemēram, ģimenes dzīvojamo māju, arhitekts iepazīstas ar pasūtītāja ģimenes stāvokli, dzīvesveidu, interesēm, uzklausa klienta vēlmes un idejas gan par telpu izvietojumu, lielumu un ēkas arhitektonisko stilu. Projekta sīki stadijā arhitekts datorā rada vizualizāciju, tiekas ar pasūtītāju, labo projektu saskaņā ar viņa ierosinājumiem. Ja pasūtītājs vēlas, arhitekts izstrādā ēkas maketu. Parasti maketu izgatavo, projektējot lielas sabiedriskās būves, kad pašvaldības veic projekta sabiedrisko apspriešanu, lai iedzīvotāji varētu iepazīties ar ielānoto objektu. Kad pārrunāti ierosinājumi un panākta vienošanās, arhitekts izstrādā tehnisko projektu. Izstrādājot tā daļas, arhitekts piesaista attiecīgus speciālistus. Viņš arī apraksta izmantojamās celtniecības materiālus, ievēro būvniecības noteikumus, likumus par apbūves zonu iedalījumu, ugunsdrošības noteikumus un citas likumdošanā noteiktās prasības. Arhitekts gatavo tehnisko projektu atbilstoši likumdošanai, saskaņo to attiecīgajās institūcijās un akceptē pašvaldības būvvaldē.

Darbā pielietojamie instrumenti, aprīkojums

Arhitekts darbā lieto dažāda veida biroja tehniku, piemēram, datoru, aprīkotu ar projektēšanas programmatūru, printeri, skeneri, kopēšanas tehniku. Arhitekts lieto arī sīki bloku, rakstāmpiederumus, krāsas, dažādus materiālus un piederumus maketu izgatavošanai, piemēram, kartonu, plastikātu, maketa nazi, šķēres.

Darba iespējas

Arhitekts var strādāt būvniecības, remonta un restaurācijas uzņēmumos, nekustamā īpašuma uzņēmumos vai arī kā pašnodarbinātais. Tāpat arhitekts var strādāt valsts vai pašvaldību institūcijās, kas atbildīgas par apbūvi, teritorijas plānošanu, apdzīvotu vietu attīstību, piemēram, pilsētas būvvaldē.

Nepieciešamā izglītība

Arhitektam nepieciešama augstākā izglītība arhitektūrā. Mācību ilgums ir 4 gadi. Lai kļūtu par sertificētu arhitektu, nepieciešama augstākā izglītība arhitektūrā un vismaz trīs gadu darba stāžs projektēšanā Latvijā pēc augstākās izglītības iestādes diploma saņemšanas.

Iespējamais atalgojums

Ls 350 - 2000 darba atalgojums atkarīgs no pieredzes, kvalifikācijas, pasūtījumu apjoma. Pilsētas galvenā arhitekta alga var būt 2000 latu. Ja arhitekta projekti gūst atzinību konkursos un arhitekta vārds kļūst plaši pazīstams, arhitekts pasūtītājam par darbu var prasīt lielāku atalgojumu.

Ko tu vari darīt jau šodien?

Arhitekta darbā būtiska ir radoša doma, mākslinieciskās spējas, precizitāte un akurātums, spēja patstāvīgi pieņemt lēmumus, vēlama arī prasme kontaktēties ar cilvēkiem un spējas strādāt komandā. Lai paplašinātu savu redzesloku šajā jomā, papēti grāmatas par arhitektūras vēsturi, ievērojamiem arhitektiem un arhitektūras stiliem dažādos laikmetos. Ja vēlies kļūt par arhitektu, īpašu uzmanību pievērs tādiem mācību priekšmetiem kā matemātika, tehniskā grafika, vizuālā māksla un kultūras vēsture, mākslas vēsture, kā arī fizika.

(No interneta portāliem)

Arhitekti ar pieredzi un atbildību

Baškirova biroju Balvos jeb individuālo komersantu "BBB" pazīst ikviens, kuram bijuši vajadzīgi arhitekta pakalpojumi. Birojs iekārtots pašu projektētās ģimenes mājas piebūvē, un omulīgā gaisotnē līdzvērtīgi katrs pie sava darba galda strādā MAIJA un VIKTORS BAŠKIROVI. Viņi savulaik vienlaikus absolvējuši tagadējās Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultāti.

Vēlies divstāvu dzīvojamo ēku ar trim guļamistabām, viesistabu, divām vannas istabām, virtuvi, divām ieejām un pagrabstāvu? Ar ko sākt? Šos jautājumus droši varat uzdot arhitektiem Viktoram un Maijai Baškiroviem, kuri šajā jomā strādā jau kopš 1984.gada. Viņi uzklaušis klienta vēlmes un prasības, noskaidros paredzēto finansiālo ieguldījumu būvniecībā, noslēgs līgumu par ēkas projektēšanu un formulēs projektēšanas uzdevumus. Sākot darbu pie projekta, arhitekti novērtēs būvniecības vietu, ēkas iespējamo novietojumu pret debespūsēm, reljefu, grunti, zemesgabala apēnojumus, piebraucamos ceļus, pieejamās inženierkomunikācijas. Viennozīmīgi, ka atbildību par projektu var uzņemties tikai sertificēts arhitekts, bet arhitekts bez sertifikāta var piedalīties projekta izstrādē, bet nevar to saskaņot būvvaldē. Arhitekti var palīdzēt klientam veikt cenu aptauju un izvēlēties būvuzņēmēju, kā arī piedalīties pārrunās par būvniecības līguma noslēgšanu. "Ja pasūtītājs vēlas, arhitekts pats vai viņa pilnvarota persona veic objekta autoruzraudzību. Viņš seko, lai būvuzņēmējs ievērotu izstrādātās dizaina prasības, izmantotu norādītos materiālus un lai darbu kvalitāte atbilstu izvirzītajiem standartiem. Autoruzraudzības līgumu slēdz atsevišķi. Darbs ir pabeigts, kad ēka nodota ekspluatācijā, un ir izdarītas visas nepieciešamās pārbaudes," skaidro arhitekti.

Uz jautājumu, kāpēc savulaik izvēlēja tieši arhitekta profesiju, viņi atbild, ka izvēli ietekmējuši tie mācību priekšmeti, kuri padevušies skolā - geometrija, rasēšana, zīmēšana. "Šī ir radoša profesija. Ir prieks, kad vari uzprojektēt ēku, kas dos gandarījumu gan pasūtītājam, gan pašiem," saka Maija Baškirova. Viktors uzskata, ka svarīgi ir attīstīties, augt savā profesijā, un ne jau vieta, kur dzīvo arhitekts, nosaka viņa darba apjoma rāmjus. Šobrīd arhitekti jau divus gadus strādā pie Norvēģijas guļbūvju projektiem, bet gandarījumu saņēmuši par darbu pie kādas privātmājas Babītes pagastā. Taču savulaik viņu pirmie objekti bijušas guļbūvju mājas tepat Latvijā, un ar tām viņus kā arhitektus iepazīnuši Latvijas cilvēki un firmas. "Pie profesijas minusiem var minēt to, ka arhitektam jāpakļaujas lielo uzņēmēju prasībām, jāiet uz kompromisa variantiem. Taču viņš ir pasūtītājs, un ir jāizpilda viņa vēlmes," saka V.Baškirovs. Viņš piebilst, ka darbā rutīnu rada daudzās saskaņošanas pirms projekta, tā gaitā un arī pēc darbu pabeigšanas. Vairāk tādēļ daudzi arhitekti izvēlas sēdēt lielajos birojos savas astoņas stundas, jo viņiem šie darbi nav jādara.

Studē un ļauj radošu domu lidojumam

Pētījumi liecina, ka arhitekta profesija ir pieprasīta un, lai arī studētgrībētāju ir daudz, Latvijā trūkst pasniedzēju, kas spētu apmācīt tik daudz speciālistu, cik vajadzīgs darba tirgum.

ELVIJS SPRUDZĀNS studē Rīgas Tehniskajā universitātē, Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātē, 3.kursā. Viņš atzīst, ka izvēle par labu arhitektūrai bijusi neapzināta, tomēr izvēli noteicis fakts, ka arhitekta profesijā līdzās tehniskām lietām ir vajadzīga arī mākslinieciskā domāšana. Elvijs šīs prasmes izkopies jau skolā, tāpēc studiju laikā labprāt darbojas grupās, strādā pie projektiem, kur lietā jāliek iztēle. "Strādājam ar projektiem, kas ir pietuvināti dzīvei. Tagad, piemēram, jau no oktobra līdz decembra vidum projektējam skolu Carnikavā. Tur ir reāls, tukšs gruntsgabals, un mums ir jārada savs projekts, kuru izvērtēs pasniedzēji," saka E.Sprudzāns. Viņš atzīst, ka darbs ir ļoti interesants, jo nav uzlikti nekādi domu lidojuma vai finanšu ierobežojumi. "Tā ir katra studenta brīva

izpaušanās," piebilst Elvijs. Viņš strādājis praksē Baškirova birojā Balvos un guvis vērtīgu pieredzi. Būt arhitektam - tā nav tikai profesija, bet arī dzīvesveids. "Galvenais - būt drosmīgam un nākt ar savām idejām, nebaidīties no tām. Pat tad, ja pašam šķiet, ka neizdosies, grupā citi saskata un manis radīto attīsta tālāk. Grupu darbā esam veikuši uzmērīšanu, analīzes darbus un citas aktivitātes, kas ātrāk ļauj sasniegt gala rezultātu, dod pieredzi, sapratni par saskarsmi un komunikāciju, jo arhitektam jāsadarbības ar daudzu jomu speciālistiem," skaidro students. Viņš piebilst, ka lielajos projektos darbojas daudzi speciālisti, un katrā jomā arhitektam jābūt vismaz kompetentam, turklāt ne tikai tehniskajā, bet arī sociālajā sfērā. Galarezultātu ietekmē daudzi faktori. "Ieejot kaut vai vannas istabā, es jūtu telpu, ievēroju detaļas, redzu to dažādos rakursos," stāsta topošais arhitekts. Elvijs atzīst, ka studēt nav viegli, jo lekcijās norāda virzienu, bet vislielākais darbs jādara mājās, tāpēc svarīga rakstura iezīme ir pašdisciplīna, un tas prasa stingru raksturu.

Foto - Z.Logina

Arhitekti Maija un Viktors Baškirovi. Viņi katru gadu papildina zināšanas savā jomā, jo, lai iegūtu sertifikātu uz pieciem gadiem, ik gadu jāuzrāda izstrādātie projekti, kā arī atskaite par apmeklētajiem kursiem un mācībām - jāseko līdzi visām novitātēm, likumu izmaiņām, jāiet līdzi laikam.

Daudzi arhitekta profesiju uzskata par prestižu, un viņiem var piekrist. Taču, ja valstī sākas ekonomiskā krīze, tā pirmos skar tieši arhitektus. "Mēs esam atraduši savu nišu un īpašu konkurenci neizjūtam. Ja darbu esi paveicis labi, cilvēki un firmas paši mūs atrod," piebilst Viktors. Arhitektiem ir laba sadarbība ar celtniekiem, un arī viņi ir tie, kuri nākamajiem objektu būvniekiem iesaka tieši šos arhitektus. "Tiem, kuri domā par šo profesiju, jāamācās visi priekšmeti un jāieklaušas sevī - kas pašam ir tuvāks? Patīk uzzīmēt kādu skicīti? Vai proti domāt telpiski? Un tad jālasa, jāizzina šīs profesijas nišas. Arhitektūra un projektēšana iet roku rokā. Arī pie mums praksē bijuši jauni arhitekti, un viņiem esam skaidrojuši, cik svarīga ir prakse un ka par labu arhitektu nevar kļūt vienā dienā," stāsta V.Baškirovs.

Foto - no personīgā arhīva

Elvijs Sprudzāns studē arhitektūru. Puišis saka, ka izvēli nenozēlo.

Elvijs klausās lekcijas un studē arhitektūras vēsturi, ēku daļas, ēku tipoloģiju un citus priekšmetus, un kādreiz cer redzēt savu ideju realizāciju dzīvē. Viegli nav, jo arhitektūras studijas ir ļoti intensīvas, vispusīgas un darbietilpīgas.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Pieredzi lūkojot

Apmeklē skolas Anglijā

Tilžas internātpamatskolā jau trešo mācību gadu darbojas speciālās izglītības programma. Šoruden pieci pedagogi - skolas direktore Iluta Bērziša, direktoras vietniece audzināšanas darbā Ilona Dzene, direktora vietniece izglītības jomā Aija Studente, sākumskolas skolotāja Inese Daukste un skolas speciālā pedagoģe Liene Done - devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Angliju, lai gūtu lielāku pieredzi darbam ar speciālās izglītības bērniem.

To, ka Tilžas internātpamatskolā strādā skolotāji, kuriem ir liela un bagāta pedagoģiskā pieredze, ka viņus vieno mīlestība pret bērniem, radoša un profesionāla pieeja nodarbībās un ārpus tām, zina un jūt ikviens šīs skolas apmeklētājs. Iegriežoties Tilžas internātpamatskolā, iespējams satikt sirsniņus pedagogus, kuri pieņem bērnu tādu, kāds viņš ir, necenšoties to mainīt, jo bērns mainās un pilnveidojas pats - gūstot pieredzi, sajūtot iejūtīgu attieksmi, izzinot pasauli caur spēlēm, rotaļām, dziesmām, audzinošiem pasākumiem un vienkāršām sarunām, apzinoties savas spējas radošos procesos, attīstot savas fiziskās spējas, iemācoties draudzēties un darboties kopā. Arī skolas pedagogi turpina pilnveidoties un izglīties.

Nesekmīgie "Veiksminieku programmā"

Par Anglijā redzēto un gūtajām atziņām skolotājas stāsta, ka, apmeklējot Biddenhamas vidusskolu, pārsteidza tas, ka skola nav divstāvu, trīsstāvu ēka, kā tas ir pie mums, Latvijā, bet sastāv no daudzām vienstāvu ēkām, kurām ir savi nosaukumi (šīn skolā tās bija nosauktas slaveno sportistu vārdā). Skolas gaiteni un sienas pārpildītas ar bērnu darbiem un foto. Skolēni staigā formās un katrai skolai tās ir citā krāsā (no 16 līdz 18 gadiem forma skolā nav obligāta). "Bija iespēja redzēt, kā skolā uzsāk darba nedēļu, piemēram, skolotāju istabā, kur nav galdus, katrs skolotājs ērti iekārtojis savā krēslā ar kafijas krūzi rokā un stāsta, kas viņam svarīgs, aktuāls šai nedēļai paredzams un aicina kolēģus viņu atbalstīt," iespaidos dalās direktore I.Bērziša. Šo brīnišķīgo pieredzi Tilžas internātpamatskolas skolotāji ieviesa arī savā darbavietā.

Vērtēšanas sistēma ir līmenis, nav atzīmju, bet žurnālā ieraksta, kurā līmenī bērns konkrētajā dienā darbojies. Netiek *uzsvērti* nesekmīgie - Anglijā tie ir skolēni, kuriem vajadzīga palīdzība. Viņus iekļauj "Veiksminieku programmā", kas ir mācību motivācija jauniešiem. Viena mācību stunda ar darbu un starpbrīžiem ilgst 75 minūtes, dienā ir četras mācību stundas. Bērni ar īpašām vajadzībām tiek integrēti trīs līmeņos: Problēmas ar lasīšanu un rakstīšanu; Matemātiskās problēmas; Programma, kas palīdz bērniem iebraucējiem apgūt valodu. Skolā mācās apmēram 1000 skolēnu, no kuriem 320 ir skolēni ar īpašām vajadzībām, kuri nejutās atstumti no sabiedrības. Īpaši interesants mūsu skolotājām šķita skolēnu uzvedības atjaunošanas centrs, kas ir atsevišķa telpa konfliktu risināšanai. To apmeklēja skolēni un skolotāji, lai izvērtētu situāciju un atrisinātu radušos konfliktus.

Pārsteidz sirsnība un labdarība

Skolotāja Inese Daukste stāsta: "Mani pārsteidza viņu dzīves mierīgs un nesteidzīgs ritms. Cilvēki ir sirsnīgi, atvērti un pieklājīgi. Pat, ja tu labi nerunā angliki un veikalā pie kases neveikli nober: "Sorry, I don't speak english...", pretī saņem jauku smaidu un labākajā gadījumā - atlaidi! Dzīve plūst mierīgi, klusi, sakārtoti. Rīts skolā sākas ar kopīgu kafijas malšanu, darba nedēļas sākumā tiek viss skolotāju kolektīvs, lai pārrunātu nedēļas notikumus. Bērnu skolā ir daudz un tie ir dažādi, bet to nejut. Pārsteidz skolu materiālā bāze, katram skolēnam ir iespēja vispusīgi sevi nodarbināt. "Stundās strādā arī skolotāju palīgi, vienā klases stūrī, piemēram, vājredzīgais bērns apgūst spēļu valodu, otrā tiek rēķināti matemātikas uzdevumi internetā. Daudz skolās strādā pie skolēnu izpētes, attīstības, un šie dati iet skolēnam līdzī, ja viņš maina skolu. Tiek darīts viss, lai skolēns sasniegtu kādu no attīstības līmeņiem. Skolas telpas rotā skolēnu darbi. Ļoti daudz un dažāda veida uzskates materiālus - burtus un ciparus - var redzēt ikvienā telpā, arī spēļu laukumā. Tiek uzsvērti, ka mūsu laikmeta bērniem dominē vizuālā atmiņa. "Pārsteidz angļu vēlme nodarboties ar labdarību, ko pie viņiem vērtē augstu. Tie vecāki, kuriem ir bērni ar īpašām vajadzībām, konsultē citus vecākus ar līdzīgām problēmām. Man bija sajūta, ka Latvijā tā varētu būt pēc gadiem desmit, bet daļa no tā ir mūsu pašu rokās," saka I.Daukste.

Foto - no personīgā arhīva

Pieredzes braucienā. Anglijā skolotājas bagātināja savu darba pieredzi, bet 4.novembrī Tilžas internātpamatskolā sagaidīja ciemos skolotāju Džesiku no Oksfordas universitātes. Viņa palīdzēja saprast, kā vieglāk uzsākt darbu ar bērniem, proti, viņi ir jāmīl. "Džesika bija patīkami pārsteigta par mūsu skolas uzsākto darbu ar speciālās izglītības bērniem, kuri integrējas klasē," stāsta skolotāja. Viņa teica: "Jūs esat uz pareizā ceļa un es jums iesaku šo savu darbu popularizēt Latvijā. Man arī no jums ir ko mācīties!"

Vēro mācību metodes

"Mūsu skolas pedagogi nopietni gatavojās braucienam uz Angliju, piemēram, sagatavoja prezentāciju par mūsu skolu. Tur apmeklējām divas mācību iestādes, vērojām ikdienas darba procesu un viņu darba metodes. Ieguvām jaunas un radošas idejas turpmākajam darbam, strādājot ar skolēniem," stāsta skolotāja Liene Done. Speciālās izglītības darba specifika ir individuāls darbs ar audzēkņiem, kuriem mācību procesā ir nepieciešams īpašs atbalsts, lai viņi varētu nepieciešamā līmenī apgūt mācību vielu. Viesojoties angļu skolās, skolotāja ievēroja, ka daudz lieto vizuālos uzskates līdzekļus. "Ari es tagad cenšos to izmantot darbā ar mūsu audzēkņiem speciālās izglītības programmā," atzīst L.Done.

Satiek bijušo audzēkni

Skolotāja Ilona Dzene par Anglijā pavadītajām piecām dienām, kas bija darbīgas un interesantas, stāsta: "Dzīvojam viesmīlīgās, kristīgās ģimenēs Bedfordā. Bijām Biddenhamas vidusskolā, Camesto sākumskolā, kur raiti ritēja sarunas ar skolas direktoru un koordinātoru par darbu ar bērniem ar īpašām vajadzībām, apmeklējot mācību nodarbības. Tikāmies ar vecāku sadarbības organizāciju, kas iepazīstināja ar sava darba specifiku, atbalstot ģimenes, kurās aug bērns ar īpašām vajadzībām. Tad, kad mazliet aprādām ar angļu dzīves ritmu, pašas devāmies uz Oksfordu, lai iepazītu studentu dzīves krāsainību.

Daudz skaistu un patīkamu iespaidu deva šis brauciens arī man, bet visspilgtākais tomēr šķita tas, ka, iebraucot Anglijā, satikām mūsu skolas bijušo audzēkni Viktoru Sili, kurš bija mūsu tuls un gids, apmeklējot skolas. Tāds mazs lepnums iezagās sirdī, kad šis jauniešs ar lepnumu teica, ka pats ir mācīties Tilžas internātpamatskolā un mēs esot viņa skolotājas. Tā ir vislielākā alga skolotājam, ja Tavš audzēkns Tevi atceras ar labu vārdu. Un atkal nonācu pie domas, ka mūsdienās skolās lielāka uzmanība jāvelti pilnvērtīgas personības attīstībai, tai jābūtu par LABU CILVĒKU. Mācīsimies domāt! Apstāsimies un paliksim brīdi vieni paši ar sevi. Neļausim domai slidēt pāri lietām - nodalīsim katru domu, koncentrēsimies uz labo, lielo, neatliekamo, vienreizējo, uz to, kā otram palīdzēt." Pēc šī pieredzes brauciena skolotāja saprata, ka esošā likumdošana mūsu valstī netraucē, bet arī nestimulē iekļaujošas izglītības attīstību izglītības iestādēs. "Skola var "darīt" un var arī "nedarīt". Nereti par "darišanu" skola saņem vairāk pārmētumu, nekā par "nedarišanu". Bet ticēt labajam un cerēt, ka sasniegsim tikpat augstu līmeni mūsu izglītības sistēmā, mēs varam," uzskata I.Dzene.

Īsumā

Runā par patriotismu

Šonedēļ atzīmējam Lāčplēša dienu. Kā par 11. un 18.novembra nozīmīgumu skolēniem stāsta Rekavas vidusskolā, jautājām vēstures skolotājai Ivitai Slišānei. "Stāstot skolēniem par 1919.gada notikumiem Rīgā, uzsveram, ka tā ir Latvijas brīvības cīnītāju diena. Tai dienā Latvijas armijas karavīri no Pārdaugavas padzina ienaidnieka karaspēku, ko vēlāk nosauca visiem zināmā varoņa Lāčplēša vārdā. Mūsu skolā notiek ierindas skate, tējas dzeršana pie ugunsкура skolas pļaviņā un lāpu gājiens uz karavīru un brīvības cīnītāju atdusas vietām Rekavā. Šogad pēc ierindas skates dosimies uz Viļaku, kur piedalīsimies lāpu gājienā," skaidro skolotāja. 17.novembrī skolā notiks pasākums "Latvija var...", pēc kura klātesošie dzers tēju pie ugunsкура un ies lāpu gājienā. "18.novembris ir mūsu Latvijas dzimšanas diena, tāpēc svinam šos svētkus. Katra klase veido priekšnesumu, kurā stāsta par to, ko Latvijā ražo, būvē, veido, audzē, rada, kā kopj tradīcijas. Ar savu valsti jālepojas, jo mums tāda ir! Jāciens valsts simboli - karogs, himna, ģerbonis. Bieži dzirdam, - kam tie vajadzīgi, ka valdība par tautu nedoma, darba nav, algas mazas un tamlīdzīgi. Bet valsts un tās simboli pie tā nav vainīgi! Vainīgi cilvēki, kuri neprasīmi vada valsti. Varbūt vainīga tauta, kura nenāk uz vēlēšanām, gaida pabalstus un zākā visu uz pasaules?" jautā I.Slišāne. Klases stundās skolotāji ar skolēniem runā arī par patriotismu, par valsts ievēdi, par valsts simbolu rašanos un lietošanu. Par to skolēni arī mācās Latvijas un pasaules vēstures mācību stundās. "Daudzi no viņiem ir redzējuši filmu "Rīgas sargi". Sarunās ar skolēniem vienmēr uzsveru, ka valsts nākotne ir viņu rokās, ka nedrīkst gausies un saskatīt tikai slikto, arī šajos apstākļos jādara labi darbi, tad dzīve uzlabosies," uzskata I.Slišāne.

Pedagogus aicina sadarboties

Viļakas novada Metodisko apvienību (MA) vadītāju sanāksmes dalībnieki pārrunāja darba galvenos virzienus, akcentējot skolēnu un skolotāju radošās darbības aktivizēšanu un aktualizēšanu. "MA vadītājus mudināja sadarboties, dalīties informācijā, veidot un organizēt kopējas olimpiādes un konkursus. Labs piemērs tam ir svešvalodu un latviešu valodas MA tandēma darbs, organizējot valodu konkursu, kas bija veltīts Latgalei un tās ļaudīm. Šogad valodnieki nolēma mainīt konkursa tēmu, tā būs "Radošā Latvija". Uz konkursu aicinām visus kaimiņu novadu skolēnus. Konkurss notiks 2012.gada aprīlī," stāsta Viļakas novada Izglītības, kultūras un sporta nodaļas Izglītības metodiķe Biruta Miņina.

Nākotnē paredzēti pieredzes apmaiņas pasākumi. Administrācijas metodiskā apvienība (vadītāja Ilze Strapcāne) plāno braucieni uz Daugavpils Valsts ģimnāziju, tajā piedalīsies skolu un MA vadītāji. Savukārt svešvalodu MA (vadītāja Inga Vanaga) dosies uz Preiļu Valsts ģimnāziju.

Grāmata

Piedāvā jaunu detektīvomānu

"Apgāds Zvaigzne ABC" izdevis žurnālistes, redaktora un režisores Daces Judinas detektīvomānu "Tase melnas kafijas". Lasītāji autori pazīst pēc iepriekš izdotās debijas grāmatas - psiholoģiskā detektīvomāna "Tik vienkārši". Grāmata "Tase melnas kafijas" ir pirmais romāns sērijā "Izmeklē Anna Elizabete". Kas ir šī romāna varone? Anna Elizabete (fon) Berga no senčiem mantojusi nelielu muižu, ne no viena nebaids, dzīvo un darbojas pēc saviem noteikumiem, prot rīkot svētkus, mīl klusumu un dievina vienatni, apveltīta ar asu analītisku prātu, dzelīgu ironiju un apskauzamu intuīciju. Detektīvomānam ir raits, viegli lasāms un aizraujošs stāstījums, kas notur lasītāja interesi līdz pēdējai lappusei. Sižets pietuvināts realitātei, tajā caur notikumiem izpaužas cilvēku daba ar tai raksturīgo alkātību, nodevību un viltību.

Jauno detektīvomānu var iegādāties "Apgāds Zvaigzne ABC" grāmatnīcā Balvos, Brīvības ielā 57.

Jaundzimušie

Piedzimst sestais bērniņš. 1.novembrī pulksten 18.08 piedzima puika. Svars – 4,060kg, garums 57 cm. Kristīnei Dzergačovai no Kubulu pagasta šis ir sestais bērniņš – mājās brālīti gaida Niks Alans (7 gadi), Ralfs (6 gadi), Marks (5 gadi), Maksims (3 gadi) un Vanisa (2 gadi). Jaundzimušo puisēnu sauks par Renāru. Kristīne par to ir ļoti priecīga, jo pirmajiem pieciem bērniem vārdu domāja viņas otrā pusīte: “Lai arī cerējām uz meitiņu, priecājos par mazā Renāriņa nākšanu pasaulē. Mūsu ģimenē septembris un novembris ir dzimšanas dienu mēnesis – septembrī dzimusi Vanisa un Ralfs, bet novembrī – Renārs, Marks un Niks Alans. Vienīgi Maksims piedzima Pēterdienā.” Topošajām māmiņām viņa novēl pacietību, spēku un izturību!

Piekāpjas otrajai pusītei. 26.oktobrī pulksten 13.42 piedzima puika. Svars – 3,520kg, garums 55cm. Pirmdzimtā māmiņa Diāna Āboliņa no Apes novada Trapenes pagasta atzīst, ka grūtniecības laikā ne mirkli nav šaubījusies, ka piedzims puika. “Mums ar Sandri bija izdomāti divi vārda varianti. Man patika vārdiņš Adriāns, un Sandris piekāpās,” priecājas Diāna. Arī puisēna tētis Sandris Pilmanis lepojas ar dēlu. Jāpiebilst, ka tieši viņš bija pirmais, kas Adriānu nesa no dzemdībām. Dēliņu jaunie vecāki raksturo kā mieramiku. Jautāti, kāds, viņuprāt, ir optimālais bērnu skaits ģimenē, jaundzimušā puisēna vecāki atzina, ka tas ir Dieva ziņā. Tāpat viņi pastāstīja, ka gaida ciemos vectēvu Aivaru, kurš dzīvo mūspusē – Naudaskalnā.

Nosauc par Keitu. 2.novembrī pulksten 7.30 piedzima meitenīte. Svars – 3,600kg, garums 54cm. Pirmdzimtās māmiņa Liene Balane no Apes novada pastāstīja, ka meitiņai vārds izdomāts vēl tad, kad nebija pat aizdomu par grūtniecību. Viņa un meitenītes tēvs Mareks Balans bijuši vienisprāt, ka meitas vārds sāksies ar burtu ‘K’. Jautāti, kāpēc tieši tā, jaunie vecāki paskaidroja, ka tas ir skaists burtiņš. Viņi smeja, ka būtu ļoti apjukuši, ja piedzimtu puisēns. “Pirmkārt, mums jau bija izdomāts vārds – Keita. Otrkārt, to apstiprināja otrā ultrasonogrāfijas pārbaude. Treškārt, grūtniecības laikā kārojās saldumus, kas agrāk nekad nevilināja,” paskaidro Liene. Jaunie vecāki lepojas, ka meitiņa dzimusi ģimenes dzemdībās. “Tas ir to vērts!” nešaubās Liene un Mareks.

Vēl dzimuši

19.oktobrī pulksten 9.14 piedzima puika. Svars – 3,040kg, garums 50cm. Puisēna mamma Laila Trušinska dzīvo Krišjāņos.

19.oktobrī pulksten 18.30 piedzima puika. Svars – 3,710kg, garums 55cm. Puisēna mamma Ilze Ērmāne dzīvo Apes novadā.

20.oktobrī pulksten 12.35 piedzima puika. Svars – 4,590kg, garums 58cm. Puisēna mamma Inga Dauškāne dzīvo Alūksnē.

20.oktobrī pulksten 22.55 piedzima meitenīte. Svars – 3,900kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Laura Lauze dzīvo Alūksnes novada Jaunlaicenes pagastā.

22.oktobrī pulksten 10.07 piedzima puika. Svars – 3,360kg,

garums 53cm. Puisēna mamma Amanta Gāršniece dzīvo Alūksnē.

25.oktobrī pulksten 13.55 piedzima meitenīte. Svars – 3,270kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Karīna Sergejeva dzīvo Viļakas novadā.

1.novembrī pulksten 0.05 piedzima meitenīte. Svars – 3,310kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Rudīte Sprinģe dzīvo Viļakas novadā.

1.novembrī pulksten 10 piedzima meitenīte. Svars – 2,770kg, garums 49cm. Meitenītes mamma Linda Preise dzīvo Gulbenes novadā.

Oktobrī

Reģistrēti jaundzimušie

BALVU NOVADĀ

Mikus Ceriņš (25.septembrī)
Zarjana Kluša (28.septembrī)
Reinis Čigurs (29.septembrī)
Tomass Turkins (2.oktobrī)
Daniels Delveris (9.oktobrī)
Megija Ozoliņa (11.oktobrī)
Rihards Rakickis (11.oktobrī)
Andis Birstiņš (16.oktobrī)
Beāte Igaune (18.oktobrī)
Jānis Trušinskis (19.oktobrī)
Kristaps Dauškans (20.oktobrī)

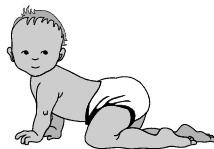
RUGĀJU NOVADĀ

Rugāju pagastā
Alise Serge (19.oktobrī)

VIĻAKAS NOVADĀ

Viļakas pilsētā
Artjoms Jeļizarovs (25.septembrī)

Kupravas pagastā
Riana Angela Sergejeva (25.oktobrī)

Reģistrētas laulības

BALVU NOVADĀ

Bērzu Romas katoļu baznīcā
Džeims Stīvens Hatons un Anita Namsone

VIĻAKAS NOVADĀ

Viļakas novada Dzimtsarakstu nodaļā
Mārtiņš Kaļāns un Sintija Purviņa

Reģistrēti mirušie

RUGĀJU NOVADĀ

Rugāju pagastā
Marija Apine (1922.g.)

Lazdukalna pagastā
Antoņina Mičule (1940.g.)
Jānis Odumiņš (1966.g.)

VIĻAKAS NOVADĀ

Medņevas pagastā
Valerians Duļbinskis (1939.g.)

Susāju pagastā
Anele Aleksāne (1928.g.)

Šķilbēnu pagastā
Anna Kozjakova (1917.g.)

Vecumu pagastā
Olga Kokoreviča (1922.g.)

Žiguru pagastā
Vera Jakovļeva (1939.g.)
Jānis Boroduška (1941.g.)

Viļakas pilsētā

Gunārs Kesks (1946.g.)
Jānis Babāns (1951.g.)

BALVU NOVADĀ

Balvu pagastā
Jevgenija Romāne (1920.g.)
Daina Freimane (1940.g.)
Jānis Sarkans (1957.g.)

Bērzkalles pagastā
Ilgonis Vītols (1949.g.)

Bērzpils pagastā
Emilija Grišule (1925.g.)

Kubulu pagastā
Maija Kudrjavceva (1921.g.)
Zinaida Rakitova (1926.g.)
Jānis Ziemelis (1938.g.)
Virģinija Putilova (1954.g.)
Juris Aņisimovs (1964.g.)

Tilžas pagastā

Zelma Siviņa (1920.g.)
Leonora Pulkstene (1938.g.)
Ēriks Daukste (1939.g.)

Vectilžas pagastā

Ernests Zaharāns (1930.g.)
Juris Bombāns (1939.g.)

Viksnas pagastā

Lidija Andrejeva (1931.g.)
Ņina Grigorjeva (1931.g.)
Ņina Andrejeva (1940.g.)
Viktors Viļums (1962.g.)

Balvu pilsētā

Antoņina Smirnova (1925.g.)
Veronika Vasiljeva (1925.g.)
Prančiškus Jakimavičs (1928.g.)
Ādolfs Zaķis (1929.g.)
Jānis Kaļva (1939.g.)
Ansis Pušpurs (1948.g.)
Ainis Šaicāns (1950.g.)

Aksesuāri

Stilīga arī lietū

Iestājoties lietainajam rudenim, aizvien biežāk lūkojam pēc vasarā nedaudz piemirstā lietussarga. Taču ne vienmēr lietussargs ir tikai praktiska nepieciešamība. Tas var kalpot arī kā moderns aksesuārs, kas papildina kopējo tēlu vai arī izceļ jūsu neatkarotāmo individualitāti.

Oranžs lietussargs jaukai lapsiņai

Balvenietei ILZEI KRILOVAI pieder divi, tieši viņai darināti un dāvināti lietussargi, kas lieliski izceļ jaunieta personību. "Savā 20. dzimšanas dienā tos saņēmu no draugiem. Kaut arī pagājuši jau trīs gadi, šos lietussargus ļoti saudzēju un vēl aizvien lietoju, jo tie man ļoti patīk," atzīst jaunieta. Oranžs krāsas lietussargu grezno lapsiņas attēls, grupas "Dzelzs vilki" dziesmas vārdi "Laij man Tevi..." un uzraksts "Foxy". "Foxy ir mana iesauka, bet oranžā ir mana mīļākā krāsa," iemeslus, kādēļ lietussargs ir tik īpašs, skaidro Ilze. Arī otru, baltas krāsas lietussargu, rotā uzraksts "Foxy", kuru papildina pašas lietussarga īpašnieces fotogrāfija. Ilze neslēpj, ka viņas īpašumā ir arī citi lietussargi, tomēr tos izmanto daudz retāk.

Abi Ilzes individualitāti izceļošie aksesuāri nereti piesaista arī garāmgājēju uzmanību. Jaunieta atzīst, ka, ejot pa ielu, viņai patīk atšķirties no citiem. "Lai gan Balvos garāmgājēji lietussargam uzmanību pievērš retāk, mācoties Valmierā, bieži vien dzirdēju: "Čau, Foxy!" arī no nepazīstamiem cilvēkiem. Varbūt tāpēc, ka Valmierā cilvēki ir atvērtāki! Grūti spriest..." saka Ilze. Viņa priecājas par vēl vienu šādu, īpaši gatavotu, lietussargu priekšrocību: "Tie nepazūd! Ja lietussargu aizmirstu pie draugiem vai skolā, neviens to nepiesavinās, bet atdod. Pat dzīvojot kopmītnēs, varēju kaut uz nedēļu kādu no šiem lietussargiem atstāt gaiteni. Tas vienmēr stāvēja tajā pašā vietā, jo visi zināja, kam lietussargs pieder."

Lai gan vairumā gadījumu Ilze cenšas saskaņot apģērbu un aksesuārus, viss atkarīgs no noskaņojuma un steigas pakāpes. "Esmu cilvēks, kuram patīk visu saskaņot, taču reizēm gribas, lai lietussargs izceļas uz apģērba fona, lai tas ir kā īpaša stila izziņa. Piemēram, skaisti izskatās – balta kurtka un oranžs lietussargs," spriež jaunieta.

Izmanto folkloras elementus

Balveniete, šobrīd Rīgas Tehniskās universitātes 1.kursa studente KRISTĪNE MEŽALE ikdienā ģērbjas ērti, rudenī pārsvarā tumšas krāsas vai zaļās drēbēs, un savu imidžu atsvaidzina ar košiem aksesuāriem. Šim mērķim kalpo arī draugu dāvētais lietussargs. "Dāvinātāji to nosauca par *naudas turētāju*, jo, lietussargu atverot, no tā karājās naudiņa, simbolizējot naudas lietu," dāvināšanas brīdi atceras jaunieta. Zinot par Kristīnes aizraušanos ar folkloru, zaļo lietussargu draugi apgleznoja ar dažādām, no latviešu folkloras aizgūtām zīmēm. Latviešu tautas folklorai Kristīnes dzīvē ierādīta nozīmīga vieta - jaunieta dejo tautisko deju kolektīvā, klausās folklmūziku, interesējas par latviešu folkloras zīmēm. Latviskums caurauž visu Kristīnes ģērbšanās stilu, jo tautiskus elementus viņa izmanto arī kā aksesuārus. "Dažkārt ikdienā apģērbu akcentēju ar pīnēm vai rotām, kurās izmantots dzintars un tautiski raksti," skaidro jaunieta.

Kristīne neslēpj, ka lietussargs ne vienmēr ir līdzpaņemto mantu sarakstā, jo dažkārt lietderīgi izmirkst lietū. Daudz svarīgāki studentei šķiet fotostudiju lietussargi, jo viņa aizraujas ar fotografēšanu.

NEDARI TĀ!

- Lietussargs kalpos īsāku laiku, ja to pēc samirkšanas žāvēsi atvērtā veidā.
- Saliekamo lietussargu nenovieto somas apakšā, zem smagiem priekšmetiem, jo spraišļi drīz vien salieksies un lietussargs izskatīsies nošūrcis.

Foto - E.Gabranovs

Lietussargs lapsiņai. Oranžo lietussargu ar uzrakstu "Foxy" un lapsiņas attēlu Ilzei uzdāvināja draudzene Elīna Pušpūre. Tas lieliski papildina jaunieta imidžu lietainās dienās.

Foto - E.Gabranovs

Pamanāmi. Vienu no Ilzes Krilovas lietussargiem grezno liels uzraksts ar draugu doto iesauku Foxy un Ilzes foto.

Foto - E.Gabranovs

Tautisks lietussargs. Kristīnes Mežales stilu lietainā laikā papildina zaļš lietussargs ar uzgleznotām folkloras zīmēm un draugu doto iesauku Kitija.

Ideja

Celmā ierīko atkritumu grozu

Steķentavas iedzīvotāji kārtējo reizi pierādījuši, ka savas mājas pagalmu iespējams izdaiļot ar minimāliem naudas līdzekļiem, pateicoties tikai fantāzijai un nelielam daudzumam krāsas. Jau labu laiku kādas Steķentavas daudzdzīvokļu mājas iedzīvotājus un ciemiņus priecē oriģinālais, no nocirsta koka dobā celma izveidotais atkritumu grozs. Neparastā pagalma dizaina elementa tapšanā izmantotas tikai divas krāsas - jūras zaļa un balta.

Foto - A.Kirsanovs

Rokdarbi

Priekšautiņi Ziemassvētkiem

Foto - Z.Logina

Oktoobra nogalē 12 cilvēki no vairākām Eiropas Savienības dalībvalstīm un Eiropas Ekonomiskās zonas valstīm darbojās radošajās darbnīcās Balvos. Pateicoties Balvu Mākslas skolas direktorei Elītai Teilānei un skolotājai Anitai Putniņai, viņi apguva zināšanas par Ziemassvētku svinēšanas tradīcijām Latvijā un citās Eiropas valstīs, kā arī paši gatavoja Ziemassvētku dekorus un rotājumus. Dažādu profesiju cilvēki no Latvijas, Francijas, Grieķijas, Portugāles, Čehijas, Igaunijas, Lietuvas un Latvijas darināja Ziemassvētku veciņa zābaciņus no filca, cepa piparkūkas, lēja sveces un meistaroja citus populārus Ziemassvētku atribūtus. Viena no jaukākajām idejām, Ziemassaulgriežus gaidot, bija izdekorēt šiem svētkiem domātus priekšautiņus. Un jebkuru no tiem, Ziemassvētku maltīti gatavojot, ar prieku apsietu ikviena namamāte.

Re, kā!

Ziedo Ķeņča cepurē

Foto - A.Kirsanovs

Ciemojoties Jaunpiebalgas kultūras namā, skatienu piesaistīja oriģinālais ziedošanas kastītes veidols. No metāla darinātā naudas krātuve veidota pazīstamā brāļu Kaudziņu romāna "Mērnieku laiki" varoņa Ķeņča cepures formā. Šādi ziedošanas kastītei grūti paiet garām, to nepamanot!

Jaunākie žurnālu numuri

Dārza Pasaule

☞ Fuksija. Skaistākās šķirnes un labākās metodes, kā tās pārziedināt. Antra Žeivota, kuras kolekcijā ir vairāk nekā 100 fuksiju šķirņu un sugu, jaunākos un kaprīzākos augus pārziemina mājā, bet pārējās - stīrpā.

☞ Mazāk zināmie pākšaugi – turku zirņi, spargeļzirņi, vigna. Tradicionāli Latvijā audzē pelēkos un zaļos zirņus, cūku pupas un pupiņas, jo gadu desmitiem krātā pieredze liecina, ka tieši šie pākšaugi ir vispiemērotākie mūsu klimatiskajiem apstākļiem.

☞ Latgalē eksperimenta lauciņos novākti ar četrām dažādām un neparastām metodēm stādīti kartupeļi.

☞ Viesos keramiķes Violetas Jātnieces dārzā Tūjā.

☞ Bonzai koki moderniem dārzjiem. Kā pašam tos veidot.

☞ Gaišs dārzs tumšajā laikā. Kā izgaismot dārzu interesanti. Kā iepriecināt sevi un pārsteigt citus tumšajos mēnešos, kā pārvērst dārzu līdz nepazīšanai vai arī ieraudzīt kādu tā elementu pavisam no cita skatpunkta? To var panākt ar dārza apgaismojumu.

☞ Egles svētkiem, aizvējam un akcentam. Iepazīstinām ar apstādījumos izmantojamām eglu sugām.

☞ Dekori galda noformēšanai valsts svētkos. Latvijas dzimšanas dienā, kā jau svētku dienā pienākas, tiek gatavotas īpašas pusdienas. Bet, lai mirklis būtu svinīgāks, jāpadomā arī par galda rotājumiem.

☞ Puķes, kas jāiesēj pirms ziemas.

☞ Kur glabāt gladiolas?

Mūsmājas

☞ Izrādās, operators Andis Krivms ir arī lielisks galdnieks. Viesojoties viņa ģimenes mājvietā, atklājās daudz interesantu interjera detaļu - koks kaķim, plaukts ar trepitēm, bez naglām gatavoti krēsli un plaukti. Rakstam ne velti virsraksts - "Glūži kā zaļās pasakas noskaņā".

☞ Dabīgs materiāls interjerā ir arī ķieģelis. Jo īpaši, ja tas ir jūras nogludināts. Izteismīgs, drošs, stiprs.

Parasts ķieģelis un 7 neparasti veidi, kā to eksponēt.

☞ Ķibelnieks šoreiz meties cīņā ar pelēm. Bet neskatoties uz plašo līdzekļu un lamatu piedāvājumu, viņa atziņa - visuniversālākais peļu ķērājs ir kaķis.

☞ Siltas uzkodas garam vakaram. Viesos pie aktiera Artūra Dīča, kurš gatavo itāļu garās karstmaizes un meksikāņu asās uzkodas.

☞ Žurnālists Edijs Bošs neliedz sidra darišanas ABC.

☞ Novembra produkti - olīvas un burkāni, bet no saldajiem - vafeles. Vairāk gan par vafeļu pannu meklējumiem.

☞ Kā pagatavot svečturišus Lāčplēša dienai.

☞ Kā apgleznot šķīvjus un kā tos pielikt pie sienas.

☞ Kā apgleznot koka gredzenu?

☞ Mēness kalendārs divām nedēļām, lai var saskaņot ikdienā veicamos darbus ar labvēlīgām Mēness fāzēm.

Ilustrētā Zinātne

☞ Senie cilvēki pameta Āfriku ziņkārības dēļ. Zinātkāri un nemiērpilni ļaudis joprojām ir cilvēces virzītājspēks.

☞ Starptautiskajā kosmosa stacijā diennakti var piedzīvot 16 saullēktus un tikpat daudz saulrietu. Tik un tā astronautiem šīs iespaidīgās ainas nekad neapņik.

☞ Ūdens - pārdomu vērtos skaitļos.

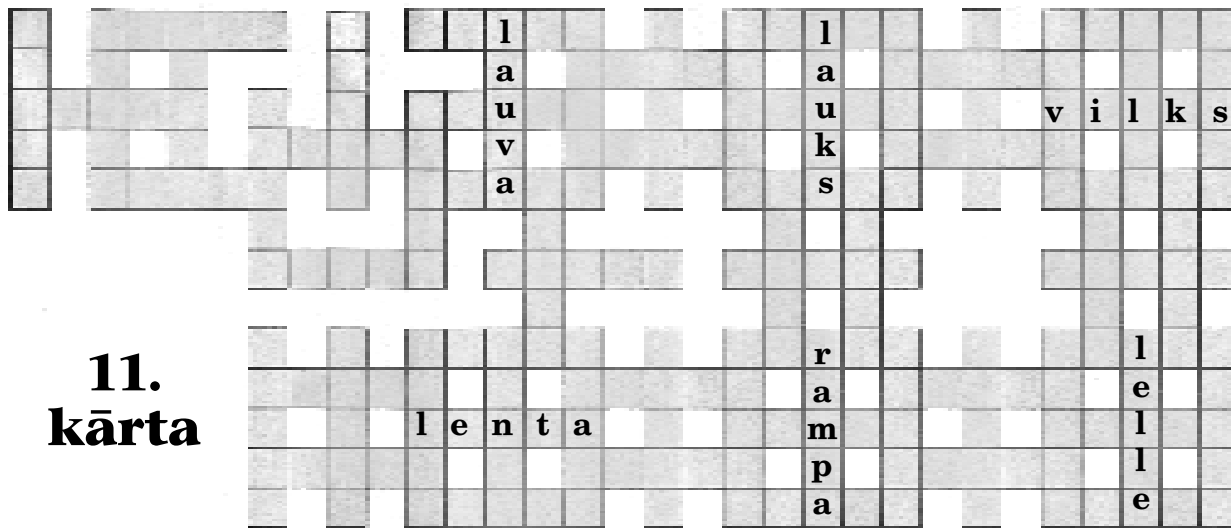
☞ Asinis ir dzīvības eliksīrs. Asinis laiku laikus bijušas dzīvības simbols, jo bez tām mūsu organisms iet bojā.

☞ Ārpusķermeņa sajūtas risina "es" mīklu. Kādi procesi smadzenēs notiek, kad apziņa šķietami pamet ķermeni un cilvēks redz sevi no malas?

☞ Kosmosa zonde viesojas asteroīdu joslā. Kosmosa zonde "Dawn" sāksi pirmo lielo izpēti asteroīdu joslā starp Marsu un Jupiteru.

Maģiskie vārdi

Uzdevums: visus maģiskos vārdus ierakstīt krustvārdu mīklai līdzīgā tabulā. Trīs uzvarētājus gaida pārsteiguma balva - žurnālu komplekts.

11. kārtā

Adata - aleja - asaka - balts - bālas - biete - bites - butes - divas - domas - Inese - jauna - kalni - kalps - kauns - krāns - krogs - kuras - laime - lampa - lillā - lauki - ļauna - maksā - maskā - masts - melis - milti - nesit - pakas - palsa - panna - pasts - peles - peras - pēlis - pilis - plata - rauģis - saķer - samts - saper - sauna - sejas - sestā - silts - sista - sistis - skaļa - skats - slava - slauc - slejā - snauž - spars - stabā - stāva - stilā - taisa - taure - taurē - tinte - torte - vaina

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 25. novembrim.

Maģisko vārdu mīklu atrisināja: M.Pretice, J.Pošeika, D.Kivkucāns, L.Kivkucāne, C.Zelča, St.Lazdiņš, Z.Pulča, S.Sirmā, Z.Bērziņa, A.Naļivaiķo (Balvi), B.Sopule (Vīksna), I.Homko (Medņeva), A.Slišāns, A.Mičule (Tilža), E.Pērkone (Rugāju novads), L.Ločmele (Baltinavas novads), V.Kupčs (Lazdukalna pagasts), J.Voicišs (Sudarbe).

10.kārtā veiksmē uzsmaidīja: B.SOPULEI (Vīksna), A.SLIŠĀNAM (Tilža) un Z.PULČAI (Balvi). Pēc balvas griezties redakcijā (līdzīgi ņemt personu apliecināšanu dokumentu).

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors balvā saņems žurnālu komplektu. Novembra tēma "Dzīvei ir tāda krāsa, kāda tā ir tavai iztēlei". Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu - Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski - vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Rudens spoguļojas. Iesūtīja Rita Keiša.

Vecilžas ezera krāsas. Iesūtīja Zane Jermacāne.

Vasaru atceroties. Iesūtīja Marika Beča no Žiguriem.

Jauki un ērti. Iesūtīja Daniels Kivkucāns.

Pērk

Iepērk kaušanai visu veidu mājlopus.
Tāl. 29320237, 64546681

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus. Samaksa tūlītēja.
Tāl. 64546765, 29411033.

SIA "AIBI" pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas. Labas cenas! Samaksa tūlītēja. Tāl. 26142514, 20238990.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus. Samaksa tūlītēja. Tāl. 28761515.

Metsaliitto Latvia SIA Pērkam augošu koku cirsma un sortimentus pie ceļa
Tāl.: 26115369, www.metsaliitto.lv

Ciekuri Pērk meža īpašumus ar zemi (ātra izskatīšana, tūlītēja samaksa) 13 gadu pieredze
t. 29138000, ciekuri@unitruck.lv

SIA "BALTIJAS MEŽI AB" PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS
fakss 67443469
info@baltijasmezi.lv www.baltijasmezi.lv
Tāl. 26557657

SIA "Taidēs" Alūksnes nov., Jaunalūksnes pag. IEPĒRK			
Egles baļķi	Diametrs	Garumi	Cena Ls
Egles baļķi	14-17	3,70; 4,90; 5,50	30; 36
	18-25	4,90; 5,50; 6,10	40; 42; 43
	26.....	4,90; 5,50; 6,10	43; 45; 46
Priedes baļķi	14-17	3,70; 4,90; 5,50	30; 36
	18-25	4,90; 5,50; 6,10	38; 40; 43
	26.....	4,90; 5,50; 6,10	45

Iepērk arī lapu koku un skuju koku taru.
Samaksa trīs dienu laikā. Ir transports. Tāl. 29299652.

Ikvienam ir iespēja isi un konkrēti pateikt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās- tikai 21atu par 25 vārdiem. Jo šī ir "Pateicības dubultzīvs".

Čilipines kapu vecākā E.Ločmele pateicas priesterim A.Budžem par sveču vakaru, Viļakas novada domei, Hipotēku bankas klientu klubam "Mēs paši" par finansējumu, talciniekiem par kapu sakopšanu.

Broņislavas Spalviņas sirsnīgs paldies visiem radiem, draugiem, kaimiņiem, bijušajām kolēģītēm, "Saivenis" meitenēm, vadītājam, pavāritēm par labajiem, mīļajiem novēlējumiem skaistajā jubilejā. Aijai, Andrim Iksteniem par vakara vadišanu.

Dažādi

Treilera pakalpojumi.
Tāl. 29113399.

VEIKALS "Vigo" SVEIC LĀČPLĒŠA DIENĀ!
Strādāsim svētku dienā līdz plkst. 20.00.
No plkst. 17.00 ĪPAŠAS SVĒTKU ATLAIDES VISAI PRECEI!!!

Rok diķus, grāvjus, tīra grāvjus, līdzina diķa krastus. Izbūvē ceļus lauku sētām. Piegādā granti, smilti, šķembas (dažādas frakcijas).
Tāl. 29113399.

Jauni PVC logi. Bezmaksas mērišana. Tāl. 22014760

Cirsma izvešana. Tāl. 29433126.

Dziednieks Juris pieņem Balvos.
Tāl. 26371637.

www.ion-detox.ru, organisma attīrīšana, dietoloģe-masiere Inna.
Tāl. 28456547.

Pārvadā mājlopus, metāllūžņus (specpiekabe). Tāl. 29230080.

SIA "Liaps" PVC logi, metāla ārdurvis, koka durvis, kāpnes.
Tāl. 29197612.

Atrasti Aivara Horna dokumenti. Interesēties redakcijā

Vai abonēji
Adugumi

decembrim?

Apsveikumi

Es esmu dzirksteļu uzlasītāja-
Lasu, lasu un lasu
Katrš mirklis kādu dzirksteļu piedāvā
Kādu brīnumu mazu
Un es ar prieku tās uzlasu
Krājot sevi kā tinē
Es esmu dzirksteļu uzlasītāja
Šajā brīnumu brīnumu dzīvē.

(M.Laukmane)

Miļi sveicam 75 gadu jubilejā **Ženiju Feodorovu** un novēlam nākamajos gadus dzīvot ar dzirksteļu ziedēšanu sirdī.
Lidija, Livija, Terēze, Tekla, Māriete, Ārija Z., Nīna K., Biruta, Māra, Palmira, Ilga, Marianna

Ir Jūsu gadi - gaismas dienu lieti-
Un arī neskaitāmu rūpju laiks.
Tur jaunība kā bite ziedos spieto,
Tur rudzu maizes stiprums ierakstīts.

Sveicam **Albertu** un **Albertini** zelta kāzu jubilejā!
Vēlam veselību, saucam: "Rūgts!"

Anna, Jānis

Šodien krāšņu rožu klēpi
Dzīve lai Tev sniedz.
Šodien Tava diena - īpaši tā mirdz,
Šodien Tevi vienu - apsveicam no sirds.

Miļi sveicam māmiņu, vecmāmiņu **Annu Poševu** skaistajā jubilejā!

Dēls ar ģimeni

Ir bijuši daudzi un dažādi gadi,
Kas dzīves vainagu vijuši,
Bet zini - paši skaistākie gadi
Ir priekšā, tie vēl nav bijuši.

Miļi sveicam **Irēnu Kuzmani** dzimšanas dienā! Vēlam veselību un raitu soli turpmākajos gados.

Borisovas pensionāres

Lai Jūs abus arī turpmāk pārkļā ēnģeļi ar spāniem,
Lai labajam tas Jūsu sargs,
Lai nezūd tumsā Jūsu ceļzvaigzne,
Jo kopdzīves ceļš vēl ejams ļoti tāls.

Miļi un sirsnīgi sveicam **Marutu** un **Pēteri Bukovskus** lielajā kopdzīves jubilejā! **Pēteri** sveicam arī dzimšanas dienā! Lai Jums stipra veselība, možs noskaņojums, satīcība, labklājība un Dieva svētība pavada visur.

Livija, Jāzeps, krustdēls Egons un Inese Naudaskalnā

Ļauj novēlēt Tev dzimšanas dienā laimi,
Lai Tavās dienās gaismas staru daudz.
Ja ceļš ir grūts - lai apkārt radu, draugu saime,
Kas roku sniedz un tālāk sauc.

Sirsnīgi sveicam **Ināru Čakāni** skaistajā dzīves jubilejā! Vēlam veselību, Dieva svētību un vadību visos Tavos dzīves ceļos.

Nelliņa, Nelda, Vineta ar ģimenēm un brālis Vilis

92 rozes **Jekaterinai Baranovai!** Klementīna, Emerita

Reklāma

Karte "VĀRPA" bezakcīzes degvielas iegādei tagad BEZ MAKSAS!

Lai lauksaimniecības uzņēmumu pārstāvjiem padarītu bezakcīzes dīzeļdegvielas iegādi ātrāku un ērtāku, "VIRŠI-A" DUS tiek izmantota degvielas limitkarte "VĀRPA".

Ja vēlies izmantot šīs kartes priekšrocības, dodies uz tuvāko "VIRŠI-A" DUS un saņem karti "VĀRPA" BEZ MAKSAS!

Informācija: www.virsia.lv vai ☎ 64522064

VIRŠI-A

Sēru vēsts

Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei-
Pārtrūka stīga, un viss ir kluss.
(Ā.Elksne)

Dzīlās skumjās paziņojam, ka
mūžības ceļā devusies
ANNA ŠCEMELINSKA
17.02.1925. - 8.11.2011.

Izvadīšana **12.novembrī**
plkst. **13.00** uz Pleševas kapiem.
PIEDERĪGIE

Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei-
Pārtrūka stīga, un viss ir kluss.
(Ā.Elksne)

Izsaku līdzjūtību **Ilonai ar ģimeni**,
miļo **OMĪTI** pavadot kapu kalniņā.
Gunta

Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Viņš paliek dziļi, dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

Izsakām līdzjūtību **Danai Libai**
Tihomirovai, pavadot
VECMĀMIŅU mūžībā.
Rugāju novada vidusskolas
vokālais ansamblis "Pustonis" un
skolotāja

Dusi saldi, vecmāmiņ,
Mūža gaitas beigušās.
Lai nu viegli zemesmātē
Pārklāj smilšu paladziņu.

Kad pa zvaigžņu iezīmēto taku
Aizsaules ceļos ir devusies mīļā
vecvecmāmiņa, mūsu klusa un
patiesa līdzjūtība **Māriņam un**
Danai Libai Tihomiroviem, un
pārējiem tuviniekiem.
Rugāju novada vidusskolas 1.kl.,
5.kl., audzinātājas un vecāki

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,
Lai tēva sirds jums spēku dod.
Lai labā, apklususi sirds vēl ilgi
Teic padomu un ceļamaizi dod.
(L.Vāczemnieks)
Patiesa līdzjūtība **Ārijai ar dēliem,**
VLADIMIRU ŠALAJEVU pavadot
pēdējā gaitā.
A.Galvanovska ģimene

Tuvs cilvēks neaiziet-
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Viņš paliek dziļi, dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
(S.Kaldupe)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Sandrim Šalajevam, TĒVU mūžībā
pavadot.
Sandra klasesbiedri

Aizvērās acis, kas sargāja mani,
Apstājās sirds tā, kas mīlēja mani,
Sastinga kājas, kas gāja dēļ manis,
Norima rokas, kas auklēja mani.
Skumju brīdī esam kopā ar **Šalajevu**
ģimenēm, pavadot **VLADIMIRU**
ŠALAJEVU mūžības ceļā.
Ločmeļu, Masales, Rakstiņu,
Rancānu, Krampānu, Boldānu
ģimenes

Līdzjūtības

Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un piemiņa kā saules zieds.
Skumju brīdī esam kopā ar **Jāni**
Usānu, BRĀLI mūžībā pavadot.
Bērzpils ielas 6.mājas kaimiņi

No tevis, tēt, vēl staro spoža
gaisma,
To kapu velēnām un smiltīm
neapbērt.
Tā nāks man līdz kā dzīva saules
gaisma
Un sasildīs, kad tumsa būs un sals.
Vissiltākie mieraņuma un līdzjūtības
vārdi **Liksmi un Edgaram, TĒVU**
mūžībā pavadot.
Raimonda

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs...
Izsakām līdzjūtību un skumju brīdī
esam kopā ar **Janinu Usāni un**
pārējiem tuviniekiem, dēlu
VILMĀRU USĀNU mūžības ceļā
pavadot.
A.Usāne, Bikaviņi

Mūsu laiks ir tik īss-
Mūžības vēji šalc pāri,
Neviens nezina brīdī,
Kad atskanēs likteņa balss.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Tatjanai Volkovai, dzīvesdraugu
VLADIMIRU mūžībā pavadot.
Kaimiņi: Klimoviča, Kuduri, Slišāni,
Dubkevičs, Baranņikovi, Logini,
Ivanova, Elza

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.
Patiesi mierinājuma un līdzjūtības
vārdi **Tatjanai Volkovai, VĪRU**
pāragri zaudējot.
SIA "Ķīra" valde

Laika pulkstenis nozvanīja,
Apstājās viss klusumam blakus...
Mīlestība, darbs, sacītais vārds,
Bet bezgala kluss - kā mūža
nogurums.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Tatjanai, pāragri pavadot mūžībā
VLADIMIRU MAKAROVU.
Marianna, Skaidrite, Anita O.,
Anita K., Aiga, Maruta, Daiga

Ozolam lapotne tric:
Mūžs beidzies negaidīts,
Tikai klusa sāpe sirdī
Vēl ilgi, draugs, pēc tevis skums.
Smagajā atvadu brīdī mūsu
visdziļākā līdzjūtība bijušajai kolēģei
Tatjanai Volkovai, negaidīti
zaudējot tuvu cilvēku **VLADIMIRU**
MAKAROVU.
Elvira, Lonija, Lilita, Jevgenija,
Maruta

Tu būsi debesis un zemē,
Tu vējā un saulē,
Tu - savējo sirdīs,
Tie tevi neaizmirsīs.
Kad mūžības vēji atnes tumšo dienu
un paliek tikai atmiņas un ziediem
klāta kapu kopiņa, daļām sāpju
smeldzi ar **Viju Lubāni un viņas**
ģimeni, miļo **TĒVU, SIEVASTĒVU,**
VECTĒTIŅU, VECVECTĒTIŅU
zemes klēpi guldot.
Lai viņam vieglas smiltis.
Kareļu, Filipovu ģimenes Rugājos

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.
(R.Skuiņa)
Kad negaidīti stājusi pūkstēt mīļā
TĒVA, SIEVASTĒVA, VECTĒTIŅA
sirds, izsakām vissiltākos līdzjūtības
vārdus **Vijai Lubānei ar ģimeni.**
lesalnīeki

Es visu atstāju Jums-
Savas skumjas un prieku, kas bijis,
Savu darbu un domas,
Kas kopā šai dzīvē ar jums kā raibs
dzīpars vijies.
(V.Kokle-Liviņa)
Izsakām līdzjūtību **Vijai Sprukulei**
un tuviniekiem, MĀMIŅU mūžības
ceļā pavadot.
Balvu Valsts ģimnāzijas kolektīvs

Kā dzijas kamols mūžs ir saritināts,
Kur dzīpari visdažādākie mirdz.
Ja spētu kāds to atkal atšķetināt,
Tad vidū būtu māmuliņas sirds.
Skumju brīdī esam kopā ar **Viju un**
Imantu Sprukuļiem, pavadot
mūžībā **MĀTI un SIEVASMĀTI.**
Izglītības, kultūras un sporta
pārvaldes kolektīvs

Kaut mēs spētu, māmuliņ,
Tev mūža miegu sasildīt,
Klājot siltu villainīti,
Sedzot baltu paladziņu.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Vijai**
Sprukulei ar ģimeni lielajās
skumjās, pavadot Dieva valstībā
MĀMIŅU.
Bijušās kolēģites: Vaļa, Vija, Velta

Kur tu, māmuliņ, esi,
no naksniģās tāles man par vēsti
kaut mazu zvaigznīti dedz!
Nevar būt, ka uz laikiem ledaina
gāle
visas dvēseļu takas un taciņas
sedz.
(K.Apškrūma)

Skumju un atvadu brīdī izsakām
patiesu līdzjūtību **Vijai Sprukulei un**
viņas ģimenei, no **MĀMIŅAS** uz
mūžu atvadoties.
Baltiņi, Oši, Višņevski, Imanta,
Daina, Andris

Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un piemiņa kā saules zieds.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Ludmilai**
Pavlovai ar ģimeni, TĒVU mūžībā
pavadot.
Terēze, Zenta, Lelde

Pie kapu kalna, kad nu pietrūkst
tēva,
Un ceļa nav, kur tikties ļauts.
Tev paliek gaišums, ko viņš dzīvē
devis,
Kā dzidrais tēvu zemes strauts.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Aināram**
Supem ar ģimeni, TĒVU mūžības
ceļā pavadot.
Iveta, Ilze, Vija, Aija, Benita

Man dzīvē, tēti, pietrūks tevis,
Un ceļa nebūs, kurā tikties ļauts,
Tas gaišums, ko man dzīvē devi,
Ļaus tālāk iet un paveikt daudz.
Kad mājas pārņēmis neierasts
klusums un atvadu ziedi smaržo
pēc sērām, daļām sāpju smeldzi ar
Aināru Supi un piederīgajiem,
TĒTI mūžībā aizvadot.
Kafejnīcas "Dianda" kolektīvs

Tālu gāju grūtu mūžu,
Daudz darbiņu padariju.
Nu apsīka mani soļi
Baltā smilšu kalniņā.
(Latv.t.dz.)
Izsakām līdzjūtību **Aināra un Veltas**
ģimenei, tēvu, vīratēvu, vectētiņu,
vecvectētiņu **DOMINIKU SUPI**
mūžības ceļā pavadot.
Vija, Usenīeku ģimene

Nav tēva, nav... Nē, visu mūžu
dzīvos,
Tēvs manā atmiņā un darbos būs,
Un savus vārdus labos, vārdus
gudros
Vēl bieži grūtos brīžos talkā dos.
Mūsu klusa līdzjūtība **Aināram**
Supem ar ģimeni, pavadot
mūžības ceļā **TĒVU, VĪRATĒVU,**
VECTĒTIŅU.
Strupku un Lāču ģimenes

Noriet saule vakarā,
Meža galus zeltidama.
Nolīgst klusi sirmā galva,
Saules ceļu aiziedama.
(Latv.t.dz.)
Izsakām patiesu līdzjūtību **Arnītai**
Jermacānei un piederīgajiem,
VECMĀMIŅU mūžības ceļā
pavadot.
Arnītas darbābiedri

Pārtrūka stīga, apklusā dziesma,
Apdzīsa zvaigznes, saira sapņi,
Viss tas notika pēkšņi un strauji,
Pielīja sāpju un asaru kauss.
Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
palīdz **Teiv, Tatjana, VLADIMIRU**
pēkšņi zaudējot.
Krievu dziesmu ansamblis "Ivuški"
un Valentīna Kaļāne

<p>Indekss 3004 Vaduguns IZNĀK TREŠDIENĀS, SESTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV 43203002982</p>	<p>REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5, kods UNLALV2X <small>Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.</small></p>	<p>Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", G.LIELMANIS Iespīests SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28 TIRĀŽA - 4455</p>	<p>REDAKTORS E.GABRANOVŠ T.64522534, 29360850 ŽURNĀLISTI: Z.LOGINA, IZINKOVSKA - T.64520962 M.SPRUDŽĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260, A.SOCKA - T.64520961 KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126 GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019 ŽURNĀLISTI- 29360851; 26555382 Tālrunis- autoatbildētājs - 64520961</p>	<p>REKLĀMA D.Dimitrijeva T. 64507018; 26161959 FAKSS - 64522257 e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājas lapa: www.vaduguns.lv</p>
--	--	---	---	---